

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Bakalářská práce

**Dějiny sportovního oddílu TJ Sokol Poruba a osudy
jeho hráček.**

Na pozadí dějin mezinárodní házené v České republice

Vedoucí práce: PhDr. Blanka Soukupová, CSc.

Řešitelka práce: Lucie Piatková

Praha 2024

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně. Všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány. Práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne .....

Podpis .....

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat paní doc. PhDr. Blance Soukupové, CSc. za její cenné rady a trpělivost při vedení mé bakalářské práce. Také děkuji všem zúčastněným aktérkám za jejich otevřenost a ochotu sdílet své zkušenosti.

Obsah

Abstrakt.....	5
Klíčová slova	5
Cíl práce.....	8
Prostředí výzkumu	8
Profily respondentek	10
1. Teoreticko-metodologické zakotvení.....	14
1.1. Výběr metod	14
1.2. Průběh sběru dat	14
1.3. Výběr a charakteristika respondentek.....	16
1.4. Analýza dat	17
1.5. Metoda komparace	18
1.6. Sport a role házené ve sportu.....	19
2. Dějiny házené v Československu a České republice v kontextu zahraničního vývoje házené ve světle vybraných titulů odborné literatury	21
2.1. Počátky české házené	24
2.2. Vývoj české házené v meziválečném období	26
2.3. Česká házená během 2. světové války.....	28
2.4. Házená v Československu po 2. světové válce.....	28
2.5. Současná házená v České republice	32
3. Dějiny sportovního oddílu TJ Sokol Poruba ve světle kroniky Tělocvičné jednoty „Sokol“ v Porubě	33
4. Dějiny sportovního oddílu TJ Sokol Poruba ve světle vzpomínek jeho hráček	37
5. Házená jako životní styl.....	38
Závěr	44
Seznam pramenů a literatury	47

Abstrakt

Předmětem bakalářské práce je shromáždění a následná analýza vzpomínek bývalých rekreačních hráček házené na období jejich aktivního působení v házenkářském klubu TJ Sokol Poruba a jejich současného vztahu k tomuto sportu. Celkem bylo osloveno deset žen, výzkumu se zúčastnilo sedm žen. Data byla shromažďována pomocí polo strukturovaných rozhovorů podle předem připravené baterie otázek. Baterie otázek byla v průběhu výzkumu doplňována. Otázky se týkaly vzpomínek na dětství a dospívání respondentek a jejich vztahu k házené. Zvukové nahrávky rozhovorů byly převedeny do textové podoby. Teoretická část práce se zabývá historickým vývojem házené v České republice a v zahraničí. Praktická část práce se věnuje analýze dat získaných z polo strukturovaných rozhovorů. V odpovědích byly sledovány především společné motivy. Dále byla v analýze provedena komparace výpovědí respondentek ze sportovně neaktivních rodin a respondentek pocházejících ze sportovně založených rodin.

Klíčová slova

Ostrava, historie házené, TJ Sokol Poruba, rozhovor, vzpomínky

Abstract

The subject of the bachelor's thesis is the collection and subsequent analysis of memories of former recreational handball players from the period of their active participation in the handball club TJ Sokol Poruba and their current relationship to this sport. In total, ten women were contacted and seven women participated in the research. Data were collected using semi-structured interviews according to a pre-prepared battery of questions. The battery of questions was supplemented during the course of the research. The questions related to the respondents' memories of their childhood and adolescence and their relationship with handball. Audio recordings of the interviews were converted into text form. The theoretical part of the thesis deals with the historical development of handball in the Czech Republic and abroad. The practical part of the thesis deals with the analysis of data obtained from semi-structured interviews. The answers were mainly focused on common themes. Furthermore, the analysis compared the statements of respondents from sports inactive families and respondents from sports active families.

Key words

Ostrava, history of handball, TJ Sokol Poruba, interview, memories

Úvod

Házená je kolektivní sport, který se díky své dynamice a atraktivitě řadí mezi nejpopulárnější kolektivní sporty na světě. Velké popularitě se házená také těší v České republice. K napsání práce mě motivoval také osobní důvod, házené jsem se věnovala od dětství až do dospělosti a házená značně ovlivnila můj život. Házenkářský oddíl TJ Sokol Poruba jsem zvolila právě díky mému dlouholetému působení v oddíle. K oddílu mám osobitý vztah, a proto jsem se v rámci výzkumu rozhodla oslovit své bývalé spoluhráčky a pomocí vzpomínek zachytit jejich individuální vztah k oddílu a k házené.

Kompilační část práce vychází z odborné literatury věnované sportu a hře. Svou pozornost jsem soustředila především k házené. V těchto pasážích definuji házenou jakožto kolektivní sport, definuji základní pravidla házené a představuji dílčí kategorie házenkářských sportovních her. Dále z odborné literatury vybírám nejdůležitější data z historického vývoje házené v České republice v kontextu zahraničního vývoje tohoto sportu. Zaměřuji se na jeho historii a vedle toho popisuji základní termíny vztahující se k házené. Další část práce se věnuje historickému vývoji tělocvičné jednoty Sokol Poruba. Vlastní výzkum je zaměřen na analýzu významu tohoto sportu pro skupinu bývalých a současných hráček vybraného oddílu.

Práce se tedy věnuje analýze zaznamenaných vzpomínek hráček k vybranému házenkářskému oddílu TJ Sokol Poruba, historickému vývoji tohoto klubu a základním milníkům vývoje házené na území České republiky. Vzpomínky rekreačních hráček byly analyzovány na základě výzkumných otázek. V této části jsem primárně komparovala rozdíly mezi vzpomínkami u bývalých hráček, které pochází ze sportovně založených rodin s těmi, jejichž rodiče se sportu nikdy nevěnovali. Pozornost jsem také věnovala souvislosti mezi aktivní účastí na házené a povědomím hráček o historii házené a historii daného házenkářského oddílu.

Cíl práce

Cílem práce je shromáždit a analyzovat vzpomínky bývalých hráček házenkářského oddílu TJ Sokol Poruba na jejich aktivní působení v oddíle a na základě vzpomínek analyzovat, zda byla házená pro tyto hráčky po určitou dobu jejich aktivního působení důležitou součástí jejich životního stylu a jaký měly hráčky k házené vztah během své aktivní kariéry. Současně je cílem práce odpovědět na otázku, zda je házená pro bývalé hráčky důležitá i po skončení jejich aktivní kariéry. Zároveň si práce klade za cíl analýzu dějin sportovního klubu TJ Sokol Poruba na základě vybraných pramenů a zachycení vývoje házené ve světě a v České republice.

Prostředí výzkumu

Výzkum je zaměřen na lokalitu ostravského obvodu Poruby, ve kterém se nachází sídlo házenkářského oddílu TJ Sokol Poruba.

Poruba

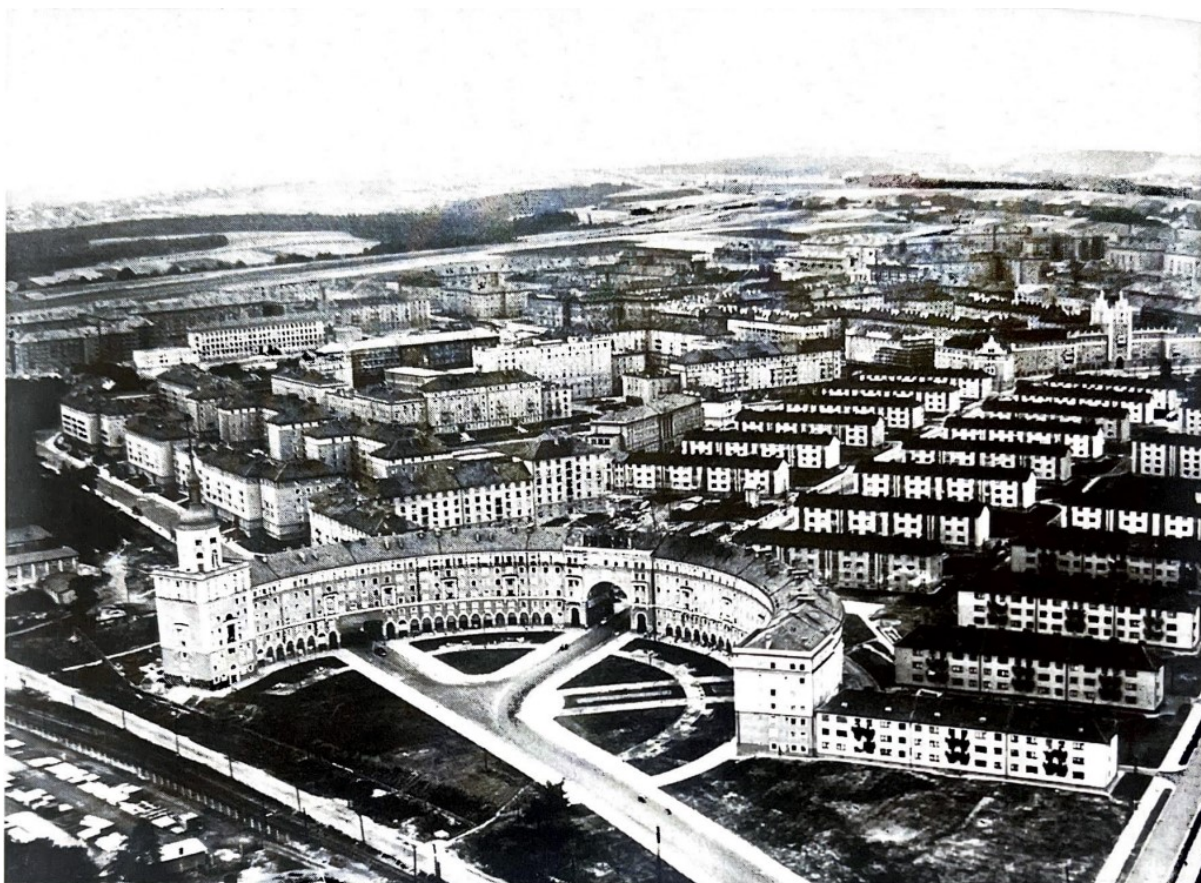
Poruba je jedním z dvaceti tří městských obvodů statutárního města Ostravy. Tento obvod se rozkládá v severozápadní části města a jeho historie sahá do 14. století. Poruba byla až do konce druhé světové války malou obcí. K jejímu rozmachu došlo až v 50. letech 20. století díky mohutnému rozvoji těžkého průmyslu v Ostravě, kdy zde započala výstavba nového samostatného městského celku “Nová Ostrava”. Nově vystavěné domy v Porubě sloužily pro ubytování dělníků, kteří dojížděli pracovat do Ostravy a pro jejich rodiny. Původně zemědělsky zaměřená Poruba se tedy stala moderním urbanistickým celkem, který se skládal z osmi stavebních obvodů (Lexa, 1941, str. 144-156).

Po dokončení výstavby počet obyvatel v Porubě šestinásobně vzrostl. V roce 1946 zde žilo 1 500 obyvatel a v roce 1954 se počet obyvatel v Porubě zvýšil na 9 220. Současná Poruba je obývána více než šedesáti čtyřmi tisíci obyvateli, což ji činí druhým nejlidnatějším obvodem v Ostravě. Středem Poruby je 1,6 km dlouhá Hlavní třída, vystavěna v socialistickém realismu tzv. sorela. Mezi další architektonické úkazy patří vstupní brána do Poruby zvaná “Oblouk” nebo soubor obytných domů Věžičky.¹

---

¹ *Ostrava Poruba* [online]. Poruba [cit. 2023-05-12]. Dostupné z: <https://poruba.ostrava.cz/cs/o-porube/zakladni-udaje/demograficke-udaje>

Obr. 1 Letecký pohled na první obvod s dominantní obloukovou budovu. (Navrátil, 2007, str. 48)

Sport má v Porubě své místo rovněž od první poloviny 20. století. V souvislosti s výstavbou města a výrazným nárůstem počtu obyvatel došlo také k rozmachu sportu na území Poruby. První atletický klub v Porubě byl založen v roce 1958 a o deset let později v roce 1968 byl v nově vybudované Porubě postaven sportovní stadion VOKD Poruba (Lexa, 1941, str. 200-203).

Dnes se v Porubě nachází široká nabídka možností pro provozování sportu. Kromě atletického areálu se zde nachází krytý bazén, zimní stadion a také největší přírodní koupaliště ve střední Evropě.²

Kromě center pro provozování sportovních aktivit v Porubě také nalezneme kulturní střediska. Od roku 1961 je centrem kultury v Porubě kulturní dům Poklad, který v posledních

---

² *Ostrava Poruba* [online]. Poruba [cit. 2023-05-12]. Dostupné z: <https://poruba.ostrava.cz/cs/o-porube/zakladni-udaje>

letech prošel rozsáhlou rekonstrukcí. Práce skončily v roce 2021 a od tohoto roku se v domě opět odehrávají divadelní představení, promítá se kino nebo se zde pořádají plesy.³

Na ochotnické divadlo mohou zájemci zavítat do divadla Devítka. Divadlo bylo založeno roku 2009 ve Společenském domě Labyrint v Ostravě-Třebovicích.⁴

TJ Sokol Poruba

TJ Sokol Poruba je sportovní klub, který sídlí v Ostravě Porubě na Vřesinské ulici. Od založení se v rámci jednoty nejen cvičilo, ale pořádaly se také společenské akce (zábavy, plesy, divadlo) a organizovaly se kroužky. Dnes tělocvičná jednota sdružuje mnoho sportovních oddílů, např. tenis nebo box, ale pro potřeby mé práce se zaměřím pouze na házenkářský oddíl TJ Sokol Poruba.⁵

Na Ostravsku je házenkářský klub TJ Sokol Poruba tím největším házenkářským klubem. Dělí se na dva oddíly. První oddíl TJ Sokol Poruba zahrnuje všechna mládežnická družstva. Od mini žactva až po starší dorostenky, které hrají nejvyšší soutěž ve své kategorii.⁶

Druhý a hlavní oddíl tvoří interligové družstvo žen, které hraje nejvyšší soutěž v Česku - MOL ligu. Tento oddíl působí pod názvem DHC Sokol Poruba. Tělocvična jednoty Sokol Poruba dnes slouží pouze pro potřeby mládežnických kategorií, ženské družstvo trénuje a odehrává své domácí zápasy na sportovní hale SAREZA, která se nachází v blízkosti centra města Ostravy.⁷

Profily respondentek

V rámci výzkumu jsem oslovila celkem sedm respondentek. Z vybrané skupiny jsou všechny aktérky mé bývalé spoluhráčky z oddílu TJ Sokol Poruba. Vybraná skupina respondentek je ve věkovém rozsahu od 25 do 27 let. Ze sedmi respondentek má ukončené

---

³ *DK Poklad*. POKLAD Ostrava-Poruba [Online]. 2023 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://dkpoklad.cz/>

⁴ *Divadlo Devítka*. Divadlo Devítka. [Online]. 2023 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.divadlodevitka.cz/>

⁵ *Sokol Poruba*. HISTORICKÁ KRONIKA TĚLOCVIČNÉ JEDNOTY TJ SOKOL PORUBA. [Online]. 2023 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.sokolporuba.cz/>

⁶ *Sokol Poruba*. Házená - mládež. [Online]. 2023 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.sokolporuba.cz/hazena/>

⁷ *Házená Poruba*. Základní informace. [Online]. 2023 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.hazenaporuba.cz/>

vysokoškolské studium jedna žena a dvě jsou v posledním ročníku bakalářského studia, zbylé čtyři respondentky mají ukončené středoškolské vzdělání s maturitou. Jedna respondentka je momentálně na rodičovské dovolené, čtyři jsou zaměstnané a dvě respondentky studují. Čtyři respondentky žijí s partnerem, jedna z nich je vdaná a zbylé dvě respondentky jsou svobodné. Házené se aktivně věnuje pouze jedna z respondentek. Zbylé respondentky házené aktivně již svůj čas nevěnují z důvodu pracovního a studijního vytížení nebo kvůli rodinnému životu. Níže představuji základní sociodemografický profil každé z oslovených respondentek.

Tabulka č. 1 - Přehled respondentek

Jméno	Věk	Vzdělání	Zaměstnání	Rodinný stav	Děti	Post	Aktivní hračka
Petra	27	Středoškolské všeobecné s maturitou - všeobecné osmileté gymnázium	Administrativní pracovník	Svobodná, žije s partnerem	/	Levé křídlo	Ano
Pavla	26	Vysokoškolské - vysoká škola ekonomická	Administrativní pracovník	Vdaná	1	Střední spojka	Ne
Dana	26	Středoškolské s maturitou - střední odborná škola zdravotnická	Zdravotní sestra	Svobodná, žije s partnerem	/	Levé křídlo	Ne
Alice	27	Středoškolské všeobecné s maturitou - všeobecné čtyřleté gymnázium	Prodavačka	Svobodná, bez partnera	/	Pivot	Ne
Karolína	27	Středoškolské s maturitou - střední škola pedagogická	Učitelka	Svobodná, bez partnera	/	Pivot	Ne
Marie	26	Středoškolské všeobecné čtyřleté gymnázium	Student	Svobodná, žije s partnerem	/	Levá spojka, pivot	Ne

Lenka	26	Středoškolské všeobecné s maturitou - všeobecné čtyřleté gymnázium	Student	Svobodná, bez partnera	/	Pravé křídlo	Ne
-------	----	--	---------	------------------------	---	--------------	----

Zdroj: Vlastní šetření

Petra

Petře je 27 let, má ukončené středoškolské vzdělání s maturitou. Studovala a všeobecném osmiletém gymnáziu a je zaměstnána jako administrativní pracovník. Petra pochází ze sportovně založené rodiny. Rodiče se sportu aktivně věnovali v mládí, dnes už pouze občasně na rekreační úrovni. Otec má vysokoškolské vzdělání a je zaměstnaný jako profesor na vysoké škole. Matka má také vysokoškolské vzdělání a je zaměstnána jako obchodní zástupce. Petra žije s přítelem, který se věnuje fotbalu na profesionální úrovni. Petra se házené věnuje na poloprofesionální úrovni dodnes. Rozhovor s Petrou probíhal skrze online setkání.

Pavla

Pavle je 26 let, vystudovala vysokou školu ekonomickou a je na rodičovské dovolené s ročním synem. Rodiče Pavly se dnes již sportu nevěnují, ale v mládí aktivně sportovali oba rodiče. Rodina Pavly je silně ovlivněna sportem. Otec několik let působil jako asistent trenéra v házenkářském karvinském extraligovém klubu HCB Karviná a bratři se věnovali sportu na profesionální úrovni. Otec i matka Pavly se živí jako podnikatelé. Pavla je vdaná, žije s manželem a synem. Házené se tedy již nemůže z důvodů mateřských povinností dále věnovat aktivně. Rozhovor s Pavlou probíhal u Pavly doma. Tento rozhovor trval nejdéle. Pavla nabídku rozhovoru přijala s velkou radostí a rozhovor vnímala jako obohacující. Vyhodnotila jsem jej jako velmi otevřený.

Dana

Daně je 26 let, má vystudovanou střední zdravotnickou školu a je zaměstnána jako zdravotní sestra. Dana pochází ze sportovně založené rodiny, otec i matka se dodnes věnují sportu na rekreační úrovni. Oba z rodičů mají ukončené středoškolské vzdělání. Otec je díky dávnému pracovnímu úrazu v invalidním důchodu a matka je zaměstnaná jako obsluha

čerpací stanice. Dana žije s přítelem. Dana má ke sportu velmi blízký vztah, ale z důvodů velkého pracovního vytížení házená již není součástí jejího každodenního života. Rozhovor s Danou probíhal v ostravské kavárně. S Danou jsme si během let, kdy jsme spolu působily v týmu, byly velmi blízké, rozhovor tedy probíhal přirozeně a vyhodnotila jsem ho jako otevřený.

Alice

Alice má 27 let a má ukončené středoškolské vzdělání. Studovala na všeobecném čtyřletém gymnáziu a je zaměstnaná jako prodavačka. Alice nepochází ze sportovně založené rodiny. Otec má středoškolské vzdělání a žije se jako kuchař, matka má také středoškolské vzdělání a je zaměstnána jako ředitelka distribučního centra. Alice nemá přítele a žije sama. Jak sama tvrdí, z důvodů směnného provozu už nestíhá týdenní rozložení tréninků a s házenou musela díky tomu skončit. Sport tedy již nepředstavuje součást jejího každodenního života. Rozhovor s Alicí také probíhal online. Alice k výzkumu přistupovala vstřícně, ale i přesto byl tento rozhovor nejkratší a Alice na položené dotazy odpovídala velmi stručně.

Karolína

Karolíně je 27 let, má ukončené středoškolské vzdělání. Studovala střední školu s pedagogickým zaměřením a je zaměstnána jako učitelka v mateřské škole. Ani jeden z rodičů Karolíny není sportovně založený. Oba rodiče jsou středoškolského vzdělání, otec je zaměstnaný jako technik výtahů a matka jako prodavačka. Karolína nemá přítele a žije sama. Házené se již nevěnuje aktivně, i přesto je házená součástí jejího každodenního života. Karolína působí jako trenérka nejmladších členů házenkářského oddílu TJ Sokol Poruba. Rozhovor s Karolínou probíhal v porubské kavárně a průběh rozhovoru byl příjemný a pro mě velmi zajímavý vzhledem k jejímu trvajícimu působení v oddílu.

Marie

Marii je 26 let, má ukončené středoškolské vzdělání s maturitou na všeobecném čtyřletém gymnáziu a momentálně je studentkou posledního ročníku bakalářského studia na vysoké škole ekonomické. Marie pochází z aktivně založené rodiny. Otec i matka se v mládí sportu věnovali aktivně a dodnes se sportu věnují na rekreační úrovni. Otec má středoškolské vzdělání a žije se jako realitní makléř. Matka má vystudovanou vysokou školu a je zaměstnána jako učitelka v mateřské škole. Marie žije s přítelem, který se věnuje fotbalu na

profesionální úrovni. Dnes už se Marie sportu aktivně nevěnuje kvůli velkému studijnímu vytížení, díky příteli je ale sport stále součástí jejího každodenního života.

Marie momentálně žije mimo Ostravu, rozhovor tedy také probíhal online. Marie byla v odpovědích velmi otevřená a přirozená.

Lenka

Lence je 26 let, má ukončené středoškolské vzdělání s maturitou na všeobecném čtyřletém gymnáziu a studuje na vysoké škole se zaměřením na humanitní vědy. Oba její rodiče jsou sportovně založení a během mládí se sportu věnovali aktivně. Otec má vysokoškolské vzdělání a je zaměstnaný jako mistr výroby, matka má výuční list a pracuje jako obsluha relaxačního studia. Lenka žije s přítelem. Přítel Lenky se během dětství a dospívání také věnoval házení. Lenka se z důvodů studijních povinností házené již aktivně nevěnuje. Rozhovor proběhl u Lenky doma a vzhledem k domácímu prostředí byla Lenka velmi uvolněná a rozhovor proběhl v příjemné náladě.

1. Teoreticko-metodologické zakotvení

1.1. Výběr metod

K realizaci mé bakalářské práce jsem využila kvalitativní výzkum a konkrétně jsem aplikovala metodu polo strukturovaného rozhovoru. Pomocí polo strukturovaného rozhovoru se dostaneme k zachycení zkušeností aktérů jejich reflexi dané problematiky (Novotná a další, 2019, str. 275). Prostřednictvím rozhovorů jsem tedy byla schopna dojít k poznání individuálních zkušeností s házenou od jednotlivých respondentek a také dojít k doplňujícím poznatkům týkajících se zkoumané problematiky. Polo strukturované rozhovory probíhaly jednotlivě s dotazovanými na základě předem sestavené baterie otázek. Baterie otázek nebyla pevně ohraničená a otázky mohly být volně doplňovány.

1.2. Průběh sběru dat

V rámci výzkumu jsem oslovila deset bývalých a jednu současnou hráčku TJ Sokol Poruba. Z deseti oslovených se do výzkumu nakonec zapojilo sedm respondentek. Zbylé oslovené účast na výzkumu odmítly. Hlavním důvodem odmítnutí účasti na výzkumu byly

časové možnosti dotazovaných. Respondentky nemají pravidelnou pracovní dobu a bylo pro mě těžké se sladit s jejich časovými možnostmi.

Pro sběr dat jsem zvolila metodu polo strukturovaného rozhovoru, pro který jsem sestavila baterii otázek, které se vztahují k jejich individuálním zkušenostem s působením ve vybraném sportovním oddílu TJ Sokol Poruba a k vlivu házené na jejich životní styl. Osnova otázek polo strukturovaných rozhovorů je nejprve chronologicky zaměřena na dětství, začátky s házenou a následně na dospívání a vliv házené na jeho průběh. První část otázek je věnována také rodině. Otázky se tedy týkají rodičů, jejich vzdělání, zaměstnání a jejich sportovního založení. Navazují otázky týkající se vlivu rodičů respondentek na výběr sportu, kterému se během dětství začaly věnovat. Dále jsem se respondentek ptala na jejich základní a střední školu a na volnočasové aktivity mimo házenou, kterým se během svých studijních let věnovaly. Také jsem zjišťovala vliv házené na jejich osobní život a na to, co vše musely házené obětovat a co vnímají jako největší pozitivum, které jim házená do života přinesla. Poslední část otázek je věnována povědomí respondentek o historii házené a historickému vývoji sportovního oddílu TJ Sokol Poruba, ve kterém za svých aktivních let působily nebo stále působí.

Sběr dat pomocí polo strukturovaného rozhovoru probíhal s vybranými respondentkami v průběhu roku 2022 a 2023. Všechny respondentky byly nejprve osloveny v rámci osobního setkání a na základě jejich souhlasu byly seznámeny s účelem výzkumu, který realizují. Po vzájemné domluvě byly otázky respondentkám poskytnuty několik dní dopředu před uskutečněním rozhovoru.

Délka rozhovorů s respondentkami se pohybovala mezi 15 a 30 minutami. Místo konání rozhovoru si určovaly samy respondentky. Nejčastěji se jednalo o domovy jednotlivých respondentek nebo místní kavárny. Část rozhovorů proběhla prostřednictvím online setkání. V rámci online setkání s jednotlivými respondentkami bylo těžší vnímat emoce a mimoverbální komunikaci dané respondentky.

Jednotlivé rozhovory byly zaznamenávány na diktafon a posléze přepsány. Přepisy jednotlivých rozhovorů tvoří přílohu mé práce.

Průběh všech rozhovorů hodnotím pozitivně. Všechny rozhovory byly vedeny v klidném prostředí a na respondentky nebyl vyvíjen časový nátlak. Všechny respondentky předem souhlasily se záznamem rozhovoru a se zpracováním poskytnutých informací pro

potřeby mé bakalářské práce. Od všech respondentek jsem obdržela ústní informovaný souhlas. Získaná data jsem anonymizovala a jména respondentek jsem nahradila přezdívkami.

Dále jsem pro potřeby mé bakalářské práce aplikovala metodu komparace a analýzy. Tyto techniky mi pomohly k získání subjektivních pohledů a vzpomínek respondentek a též k celkovému uchopení vybrané problematiky. Uvedené metody a jejich aplikaci představuji v následujících kapitolách mé práce. V mé bakalářské práci také pracuji s termíny sport, házená a životní styl. Také tyto termíny blíže specifikuji v následujících kapitolách.

1.3. Výběr a charakteristika respondentek

K výběru respondentek jsem využila metodu záměrného (účelového) výběru. Jedná se o metodu, při které jsou cíleně zvoleni účastníci podle určených vlastností či stavu (např. příslušnost k nějaké skupině), (Miovský, 2006, str. 135). Primárním kritériem pro výběr respondentek tedy byla účast na házené ve vybraném sportovním oddílu TJ Sokol Poruba. V rámci výzkumu jsem oslovila sedm respondentek, kterými jsou bývalé nebo současné hráčky z vybraného oddílu. Dalším kritériem bylo, aby se jednalo hráčky, se kterými jsem během své aktivní kariéry působila v oddílu. Díky dodržení tohoto kritéria jsem věděla, že s jednotlivými respondentkami mám blízký vztah, takže mi důvěřují a během rozhovorů budou otevřené. V důsledku druhého kritéria došlo k zúžení skupiny, kterou bylo možné oslovit pro můj výzkum. Skupina respondentek, které bylo pro výzkum možné oslovit, se skládala z žen, které se narodily v rozmezí let 1996 - 1997.

Při výběru respondentek nehrálo roli kritérium vzdělání, sociodemografického původu, ani sexuální orientace. Jedná se o ženy ve věku od 26 do 27 let ze střední sociální vrstvy. Až na jednu výjimku s vysokoškolským vzděláním mají všechny respondentky ukončené středoškolské vzdělání s maturitou. Žádná z respondentek se házené nevěnovala na profesionální úrovni. Tyto respondentky byly tedy zvoleny na základě dlouhodobého společného působení ve vybraném sportovním oddíle TJ Sokol Poruba a mám k nim blízký osobní vztah. Jejich reakce na výzkum byly ochotné a vstřícné. Potěšilo je, že mohou svými rozhovory přispět k rekonstrukci historického vývoje sportovního klubu, ve kterém několik let samy působily.

1.4. Analýza dat

Při analýze získaných dat jsem se snažila porozumět perspektivě jednotlivých respondentek a zároveň sledovat jaký význam dané problematice přikládají. Také bylo nutné brát v potaz formu, jakou mi jednotlivé respondentky informace sdělují (Novotná a další, 2019, str. 318). V průběhu jednotlivých rozhovorů s respondentkami jsem tedy také sledovala emoce, které odpovědi na otázky doprovázely.

Data získaná z rozhovorů bylo třeba vnímat jako svébytný zdroj informací a bylo třeba počítat s určitou subjektivitou výpovědí. Obsah odpovědí představuje individuální zkušenosti a výsledky rozhovorů tedy není možné zobecňovat (Vaněk a Mücke, 2015, str 19-23).

Jak uvádí Hendl (Hendl, 1997, str. 51), analýza dokumentů je důležitá v případě, že se jedná o časově vzdálené události. A během analýzy dokumentů by se podle Hendla (Hendl, 1997, str. 51) také měly uskutečnit tyto fáze:

1. Jasná definice vědecké otázky - pro mou práci jsem definovala vědecké otázky, které jsou představeny v kapitole *Cíle práce*.
2. Definice toho, co se bude považovat za dokument - po jasné definici vědecké otázky a cíle práce jsem definovala, co budu považovat za dokument. Pro svou bakalářskou práci jsem si tedy zvolila za dokumenty tituly odborné literatury týkající se tématu mé práce. Analyzovala jsem databázi Vědecké knihovny v Ostravě. Při vyhledávání titulů jsem zadávala tato klíčová slova: házená, Ostrava, házená Ostrava, TJ Sokol Poruba, historie házené, handball, historie házené v Ostravě.
3. Pramenná kritika - všechny vybrané dokumenty a prameny jsem hodnotila na základě blízkosti k předmětu mého výzkumu a prostorové blízkosti výzkumu. Bylo nutné, aby se vybrané dokumenty a prameny týkaly historického vývoje házené v Československu, České republice a v zahraničí, historického vývoje házené v Ostravě, historického vývoje sportovního oddílu TJ Sokol Poruba nebo popisovaly házenou jako kolektivní sport.
4. Interpretace dokumentů - jednotlivé dokumenty a prameny jsem prošla a následně jsem vybrala důležité informace pro mou práci, které jsem zpracovala spolu s ostatními získanými informacemi do ucelené podoby. Chronologicky jsem sestavila jejich průběh, který pak prezentuji ve výsledkové části mé práce.

Předmětem analýzy dat tedy byly vybrané tituly odborné literatury, jejich přehled je uveden v kapitole Seznam pramenů a literatury. Současně byl předmětem analýzy také jeden pramen archivní povahy - kronika sportovního oddílu TJ Sokol Poruba. Kronika zachycuje historický vývoj Sokola v Porubě od roku 1894. Kroniku začal psát jeden ze zakladatelů tělocvičné jednoty Josef Bárta a zachytil roky 1894 - 1931. Moderní historii oddílu do kroniky zapsal vnuk Josefa Bárty Jiří Bárta. Ve svém zápisu popisuje vývoj porubského Sokola v letech 1939 - 2014. V rámci práce s kronikou jsem vyhledala relevantní informace vztahující se k tématu mé bakalářské práce. Práce s kronikou probíhala chronologicky, od nejstarších uvedených dat po nejaktuálnější. Kroniku považuji za relevantní zdroj v případě čerpání podstatných informací k tématu mé práce.

1.5. Metoda komparace

Další metodou, kterou v rámci své bakalářské práce využila je metoda komparace. Hroch (Hroch, 1985, str. 82 - 88) uvádí, že žádné vědecké poznání se neobejde bez komparace a představuje základní pravidla, kterými se komparace řídí - definice objektů komparace, určení cíle komparace, kritérium komparace a vztah k časové ose.

1. Definice objektů komparace - objektem komparace jsou jednotlivé problémy, které řeším v rámci výzkumu mé bakalářské práce. Srovnávám tedy to, jak na konkrétní problémy nahlíží jednotlivé respondentky.
2. Určení cíle komparace - v případě mé bakalářské práce je cílem komparace porovnání výpovědí jednotlivých respondentek se zaměřením na to, zda se výpovědi jednotlivých bývalých a současných hráček házené sportovního oddílu TJ Sokol Poruba liší na základě jejich rodinného zázemí, úrovně aktivní účasti na sportu v rodině, co jednotlivé respondentky ke sportu přivedlo, jestli je časová dotace, kterou házené věnovaly omezovala při studiu nebo práci nebo zda měla vliv navazování známostí, zda si partnera hledaly také ve sportovním prostředí, zda se sport pro ně v určitou dobu stal jejich životním stylem a zda házená představuje něco, čemu se věnují i v současnosti nebo je provázela pouze po určité období jejich života a zda ke sportu a konkrétně k házené povedou i své děti.
3. Kritérium komparace - kritériem pro komparaci získaných výpovědí bylo, zda na vybrané respondentky a jejich sportovní kariéru mělo vliv to, z jakého

rodinného zázemí pochází, zda se rodiče také věnovali nebo věnují sportu a zda měl sport na jejich životní styl rozdílný vliv. Též zda má rozdílná úroveň vzdělání vliv na přístup ke sportu.

4. Vztah k časové ose - zvolená kritéria pro mou bakalářskou práci jsem sledovala v synchronním i asynchronním čase. V rámci výzkumu jsem sledovala vzpomínky respondentek na období, kdy se házené aktivně věnovaly, a zároveň, jak toto období konfrontují se současností.

1.6. Sport a role házené ve sportu

Původně sport označoval zábavnou, většinou pohybovou, činnost, která vedla ke zpříjemnění a vyplnění volného času. Dnes sport představuje jeden ze specifických znaků života 20. století a nasvědčuje o tom nejen jeho mnohostranná rozmanitost, ale také nesmírná popularita, které se mu dostává v nejrůznějších zemích světa a nejrůznějších společenských vrstvách. Historická geneze sportu sahá až k antickému starověku a v průběhu jeho vývoje obsahoval řadu společenských prvků a množství speciálních forem, což nasvědčuje tomu, že sport je stabilním fenoménem lidského vývoje a odráží se v něm úzké sepětí s lidským tělem, lidskou psychikou a s prostředím a strukturou lidské společnosti (Olivová, 1979, str: 13-15).

Dnes je možné sport provozovat na vícero úrovních. Na rekreační, kdy se sportu lidé věnují příležitostně několik hodin týdně a sport je pro ně prostředkem relaxace. Nebo je možné sport provozovat na vrcholové profesionální úrovni, kdy jsou sportovci za své sportovní výkony finančně ohodnoceni a sport pro ně představuje zdroj obživy.

Sportovní hry jsou samostatnou skupinou sportovních odvětví. Podstatou sportovních her je, že se spolu současně mohou a zároveň musí utkat dva soupeři (jednotlivci, dvojice nebo vícečlenná družstva). Sportovní hra představuje tedy soutěživou činnost dvou soupeřů, kteří se snaží podle institucionalizovaných pravidel prokázat svou převahu lepším ovládnutím daného společného předmětu, např. míč, disk, kruh (Táborský, 2004, str. 16 - 35).

Házenkářské hry patří mezi sportovní hry a jsou samostatnými druhy sportu, které mají jednoznačné názvy. S historickým vývojem házené se také vyvinuly různé podoby tohoto sportu, které se dnes provozují po celém světě. Mezi házenkářské sportovní hry patří např. národní házená (česká házená), mezinárodní házená o jedenácti hráčích, házená o sedmi hráčích, miniházená nebo plážová házená (Táborský, 2004, str. 16 - 35). Pro potřeby mé práce budu pod pojmem házená označovat pouze házenou o sedmi hráčích.

Házená patří mezi nejrozšířenější kolektivní míčové sportovní hry a je díky své jednoduchosti a dostupnosti přitažlivá a oblíbená. Házená se může hrát na rekreační, nebo profesionální úrovni. Jedná se o kolektivní sportovní hru brankového typu, kde proti sobě nastupují dvě sedmičlenná družstva, která se v útoku snaží dostat míč povoleným způsobem do branky soupeře a skórovat tak gól. V obraně se členové družstva naopak snaží úspěšně zabránit střelbě soupeře a získat míč pod svou kontrolu. Družstvo tvoří šest hráčů v poli a brankář. Vítězství si připisuje to družstvo, které dosáhlo většího počtu gólů. (Táborský, 2004, str. 16 - 35)

Sport je jedním z nejvýznamnějších a nejdiskutovanějších témat 21. Století a zasahuje do každodenního života lidí a to nejčastěji skrze televizní obrazovky. Právě sport a sportovní události patří mezi nejsledovanější. Z výzkumu oddělení sportovního managementu FTVS UK, který proběhl v letech 1999 - 2003, vychází, že prakticky 47% obyvatel sleduje sport denně nebo velmi často a pravidelně a 93% populace sleduje sport v televizi.⁸

V současné době sport tedy v našich životech plní docela odlišnou roli, než jak tomu bylo v minulosti, a sport se všeobecně odklání od svého původního poslání. Podle Olivové (Olivová, 1979, str. 13-15) původně sport označoval zábavnou a většinou pohybovou činnost, která vedla ke zpříjemnění a vyplnění volného času. Dnes sport představuje složitou a bohatě strukturovanou činnost, která přispívá k zabezpečení tréninkového procesu a mimo jiné také zajištění organizací soutěží. Také Vaněk (Vaněk a kolektiv, 1984, str. 55) sport vnímá jako spontánní aktivitu, kterou především motivují pozitivní pocity. Dnes si ale nejčastěji pod pojmem sport představíme primárně profesionální sport, tzv. vrcholový sport, který sportovci provozují na nejvyšší úrovni a sportem se živí (Sekot, 2008, str. 96).

Vzhledem k tomu, na jaké úrovni se dnes sport provozuje, můžeme sledovat značný dopad sportu na životní styl sportovců. Životní styl představuje způsob, kterým lidé žijí. Tedy jak bydlí, jak se stravují, vzdělávají, chovají v různých situacích atd. (Duffková a další, 2008, str. 51). Životní styl představuje výsledek identity a sociální role jedince a také zahrnuje to, jakým způsobem jedinec tráví svůj volný čas (Kubátová, 2010, str. 11-20). V mé práci se tedy věnuji tomu, jak svůj volný čas trávil vybrané respondentky a jaký to mělo vliv na jejich celkový životní styl. Pro výzkum v rámci mé bakalářské práce jsem oslovila bývalé a současné hráčky házené, které se sportu nikdy nevěnovaly na profesionální úrovni, tedy nikdy

---

⁸ ČÁSLAVOVÁ, E., V. JANÁK, P. BERKA a E. GÖRNEROVÁ. *Popularita sportů u české veřejnosti versus jejich prezentace v masmédiích*. Praha, 2003. Akademický výzkum. FTVS UK.

za provozování sportu nedostaly zapláceno a sportovaly či stále sportují čistě pro vlastní užitek a radost. Zaměřuji se na to, jak sport a konkrétně házená ovlivnila životní styl vybraných respondentek.

2. Dějiny házené v Československu a České republice v kontextu zahraničního vývoje házené ve světle vybraných titulů odborné literatury

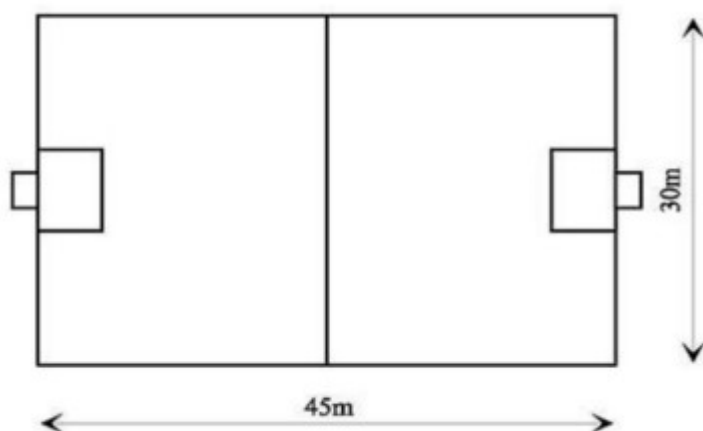
S míčovými hrami se setkáváme napříč kulturami na celém světě v tisíci různých variantách. Ke hře se používaly např. kameny, kulaté plody, zvířecí kůže nafouklé nebo vycpané trávou, koule ze dřeva apod. Míč se házel, kopal nebo odpaloval různými částmi těla nebo pálkou, či raketou. Nejrozumnější míčové hry byly velmi oblíbené už ve starověkém Egyptě, svědčí o tom několik výtvarných scén. Míčovým hrám se věnovaly hlavně dívky, které hry spojovaly s hudbou a tancem. Míčové hry byly také součástí výuky fyzického výcviku v Athénských gymnasiích (Olivová, 1989, str. 158-160).

Původ házené někteří autoři odvozují od her z dávné minulosti. Poměrně blízko k házené mohla mít řecká hra zvaná Episkyros. V této hře proti sobě nastupovala dvě družstva, jejíž hráči se snažili zahnat míč za soupeřovu čáru. Hru řídil rozhodčí. Ve 2. století n. l. vznikla hra zvaná Harpaston. Tato hra se hrála rukama i nohama, je tedy podobná i fotbalu. Ve středověku se pak zřizovaly míčovny, kde se hrávaly společenské míčové hry. Většinou šlo o házení a chytání míče nebo o odrážení míče od zdi (Táborský, 1982, str. 13 - 14).

Moderní dějiny házené začínají na sklonku 19. století. Házená vznikla jako kolektivní hra na konci 19. století a vyvinula se z fotbalu. Tehdy byl fotbal považován za surovou hru a z hlediska výchovy mládeže až za nevhodnou. Kopnutí bylo považováno za surový a neetický úder. Zároveň byli autoři přesvědčeni, že pro práci s míčem jsou vhodnější ruce než nohy. Země, ve které se házená objevila, jako první bylo Dánsko. Poté se házená objevila v Čechách, Švédsku a dále také v Německu (Zajíc, 1948, str. 480).

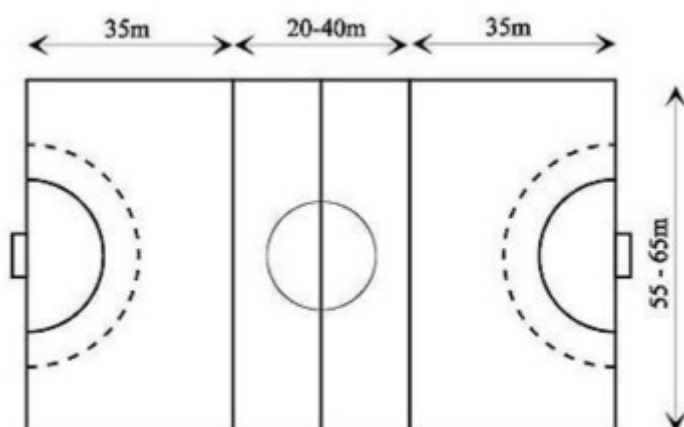
První forma házené se vyskytla v Dánsku v roce 1898, kdy učitel Holger Nielsen zavedl pro žáky gymnázia hru haandbold. Hra se v Dánsku rychle rozšiřovala a již v roce 1904 byl založen dánský Haandboldový svaz, díky němuž byly organizovány pravidelné soutěže a roku 1906 byla pak vydána knižní pravidla haandboldu. Dánský haandbold ovlivnil i vývoj házené ve Švédsku. Švédové vytvořili házenou o sedmi hráčích, kterou nazývali

Handboll. Zpočátku se hra hrála pouze ve školách. Od dánské formy se švédská házená lišila primárně menšími rozměry hřiště (Jančálek a další, 1989, str. 9-21).

Obrázek 1. Hřiště dánského haandboldu (Jančálek, 1989, str. 9-21)

Další zemí, která si vytvořila svou vlastní házenou, bylo Německo. Němci založili házenou o jedenácti hráčích a nazývali ji Handball. V Německu také vznikla hra zvaná Torball. V roce 1917 bylo v Berlíně na schůzce zástupců turnerského výboru rozhodnuto, že Torball dále ponese název Handball. V roce 1919 byly provedeny zásadní úpravy pravidel od berlínského učitele Carla Schelenze, které představovaly prvotní variantu dnešního handballu.⁹

Obrázek 2. Hřiště německého handballu (Jančálek, 1989, str. 9-21)

⁹ ČESKÝ SVAZ HÁZENÉ, Z. S. Historie házené. <https://www.handball.cz/> [online]. 2023 [cit. 2023-05]. Dostupné z: <https://www.handball.cz/aktualita/historiehazene>

Handball o jedenácti hráčích Němci prohlašovali za původní a ryze národní hru, a to bez ohledu na severské a české hry, které byly mnohem starší. Pro českou házenou je však zajímavá zpráva jednoho z nejstarších průkopníků házené Williho Burmeistera, který napsal: „Schelenz poznal házenou za I. světové války v Rakousku jako voják od Čechů.“ (Jürgen Isberg: Die Zeit ze dne 5. 4. 1963, čís. 14) Na základě této zprávy je možné se domnívat, že se Němci inspirovali poznatky ze severské, nebo české házené a pouze upravili pravidla i počet hráčů na jedenáct (Zajíc, 1948, str. 480).

Postupně se házená rozšiřovala po celém světě a dnes i jiné národy prohlašují, že také u nich vznikla házená. Švýcaři tvrdí, že v době kdy od Němců převzali handball o 11 hráčích již dávno hrávali svou verzi házené podobnou německému handballu. Američané zase uvádějí, že již v roce 1919 měli v Los Angeles mistrovství Ameriky v házené (Zajíc, 1948, str. 480).

Skandinávský handboll (haandbold) ani německý handball neměl žádné mezinárodní ústředí a proto byla v roce 1926 v Haagu na VIII. kongresu IAAF (International Amateur Athletics Federation) vytvořena zvláštní komise, která měla zastřešovat míčové hry. Ve výčtu míčových her byl handball i česká házená. V tomto období se v Československu hrála česká házená i házená o 7 a o 11 hráčích. Házenou o 7 a 11 hráčích hráli občané německé národnosti v pohraničí (Zajíc, 1948, str. 20 - 32).

Zásadní změna nastala v roce 1928, kdy byla z organizace IAAF vytvořena samostatná Mezinárodní handbalová federace IAHF (International Amateur Handball Federation). Zakládajícími státy byly: USA, ČSR, Dánsko, Finsko, Francie, Irsko, Kanada, Německo, Rakousko, Řecko a Švédsko. Tímto byly položeny základy házené jako mezinárodní sportovní hry. Prioritní dále zůstával handball o 11 hráčích. Handboll o 7 hráčích se hrál jen v severských zemích a byl považován za halovou přípravu pro házenou o 11 hráčích. Česká házená se hrála již jen na území Československa, čímž se dostala do naprosté izolace od mezinárodní scény (Zajíc, 1948, str. 20 - 32).

Klíčovým rokem pro rozvoj mezinárodní házené byl rok 1934, kdy se na III. kongresu IAHF, který se konal ve Stockholmu, uznala skandinávská pravidla a pod záštitou IAHF se pak konalo v roce 1938 mistrovství světa v házené mužů v Berlíně, kterého se zúčastnila čtyři družstva. Dalším milníkem rozvoje házené byl zakládající kongres Internationale Handball Federation v r. 1946 v Kodani. Mezi zakládajícími členy dominovaly skandinávské země. Německo bylo do IHF přijato až v roce 1950. Postupně došlo k výrazné dominanci házené (o 7 hráčích) nad handballem (o 11 hráčích). Mistrovství světa v házené se konala od

konce padesátých let a v roce 1972 byla házená mužů o 7 hráčích poprvé na programu olympijských her. Ženská házená o 7 hráčích se na program olympijských her dostala o čtyři roky později (Táborský, 2004, str 40 - 47).

V roce 1991 v Berlíně byla založena Evropská házenkářská federace (EHF), která je současným řídicím orgánem. EHF sídlí ve Vídni a sdružuje 49 členských svazů a tři federace. Od roku 1994 se pod záštitou EHF pořádá každé dva sudé roky mistrovství Evropy mužů a žen. Ve stejném intervalu se také pořádají ME juniorů a dorostenců (Táborský, 2004, str 40 - 47).

Handball (11 hráčů)		Házená (7 hráčů)	
1897	Pravidla hry Raffball	1989	Počátky haandboldu v Dánsku
1917	Torball přejmenován na handball	1904	Založený dánský Haandboldový svaz
1919	Pravidla handballu upravena pro hřiště na kopanou	1934	Přijetí skandinávských pravidel na III. Kongresu IAHF
1926	Vznik komise míčových her při IAAF	1938	První MS mužů
1928	Ustavující kongres IAHF	1946	Založení IHF
1936	Olympijský turnaj mužů	1952	Vytvoření Ústřední sekce házené
1938	První MS mužů	1957	První MS žen
1948	Vznik Ústředí pro házenou o 7 a 11 hráčích při ČOS	1972	První OH turnaj mužů
1949	První MS žen	1976	První OH turnaj žen

Tabulka 1. Chronologie významných událostí, zdroj: Jančálek a další, 1989, str. 9-21

2.1. Počátky české házené

Ještě předtím než se do Čech a na Moravu dostala mezinárodní házená (dnešní handball), byla zde provozována ryze česká verze házené, která se později díky dualismu názvů přejmenovala na národní házenou. V pořadí druhým místem na světě, kde vznikla házená, byly právě Čechy. V roce 1905 vznikla česká házená, která se podstatně lišila od dánské házené (Zajíc, 1948, str. 33).

Ke vzniku národní házené došlo v období velkého rozmachu sportu na území tehdejšího Rakousko-Uherska. Na konci 19. století se v tělocvičných spolcích začínaly tvořit sportovní kroužky a kluby. Tehdejší společnost se ale vůči sportování mládeže značně vymezovala. Problémy vznikaly na straně rodičů, veřejnosti a také školských úřadů, které mládeži sport zakazovaly. Docházelo k přísným zákazům sportování pro mládež, která byla za přestupky trestána (Zajíc, 1948, str. 33).

Situace se změnila v roce 1890, kdy byl vydán výnos, který nařizoval školám zařadit dvě hodiny sportovních her týdně. Na základě těchto změn došlo k masovému přílivu mládeže na hřiště a bylo třeba dospívající mládeži vymyslet kromě stávajícího tenisu a kopané další hry. A tak vznikla házená, která se v českých zemích začala rozvíjet v období rakousko-uherské monarchie. Podmínky pro šíření organizované hry se vytvářely na konci 19. století. V roce 1892 vznikl Spolek pro pěstování her české mládeže (Zajíc, 1948, str. 33).

Za vznikem házené v českých zemích stojí tři učitelé tělocviku. Prvním byl Václav Karas, který roku 1905 popsal hru, kterou nazval vrhaná s přenášením. Pravidla hry vycházela z kopané a košíkové. Druhým byl Josef Klenka, který se naopak odklonil od kopané a místo branek zavedl terče a dal tak vzniknout hře zvané cílová (terčová). Cílovou dále propagoval a upravoval třetí učitel - Antonín Křištof. Křištof hru nejprve dále nazýval cílová po vzoru Klenky, pak ale přišel s konečnou úpravou pravidel, vrátil se zpět k brankám a hru nazval házená (Jančálek a další, 1989, str. 9-21).

Křištof byl nadšeným propagátorem házené. Zasloužil se o vydání pravidel házené v češtině a zároveň pravidla přeložil do němčiny a esperanta. V roce 1909 dal vzniknout prvnímu ústředí národní házené a vznikla Svazová komise kroužků házené v Praze (Jančálek a další, 1989, str. 9-21).

V roce 1911 Český Olympijský výbor zařadil českou házenou do svých sportovních slavností, které se konaly v Praze na Letné. V roce 1912 pak byla česká házená zařazena do programu VI. všesokolského sletu. V tomto období se česká házená šířila také mimo území Čech a hra se začala hrát i na území dnešního Srbska a Černé hory a v Rusku. Časem se česká házená rozšiřovala také do dalších zemí v zahraničí, postupně ale její oblíbenost u nás převzal handball a házená ustoupila do pozadí. Během první světové války se pak její rozvoj pozastavil a hra se hrála pouze ve školách (Zajíc, 1948, str. 35)

2.2. Vývoj české házené v meziválečném období

Po skončení 1. světové války se o obnovení provozování házené v roce 1919 zasloužil Jaroslav Tratina vydáním upravených pravidel české házené. Tratina byl žákem Křištofa. Pravidla upravovala rozměry hřiště, které bylo velké 48x32 m a počet hráčů byl stanoven na sedm. Česká házená se rychle rozšiřovala z Prahy na celé území Čech, na Moravu, Slovensko i do Podkarpatské rusi (Staněk, 2014, str. 9)

V Severomoravském kraji se házená začala šířit v roce 1919 po vydání pravidel házené v tisku. Postupně se házená začínala hrát v Ostravě, Prostějově, Přerově a Valašském meziříčí. V této době se házená hrála ve smíšených devíti členných družstvech, složených ze čtyř žen a pěti mužů. Největšího rozmachu házená v Severomoravském kraji dosáhla na sklonku roku 1919, kdy se začala současně hrát ve třech městech - Přerově, Olomouci a Orlové (Hons, 1985, str. 22 - 23).

Na Moravě byla hlavním střediskem házené Haná a Přerov. Přerov byl Svazem házené a ženských sportů v roce 1920 určen za jedno ze středisek díky hráčské základně. Téhož roku se uskutečnilo první mistrovství v oblasti Hané (Hons, 1985, str. 22 - 23).

Českou házenou hrála nejprve děvčata. V roce 1920 byl založen Československý svaz házené a ženských sportů (Staněk, 2014, str. 9). Téhož roku byl na Moravě ustanoven Svaz házené pro Moravu. Později svaz přijal nový název - Hanácká župa házené. Hanácká župa byla co do počtu a výkonnosti nejsilnější župou v celém Svazu. Celkem bylo v župě 39 klubů. Organicky bylo také připojeno celé Ostravsko (Hons, 1985, str. 22 - 23).

V roce 1921 v Paříži byla za účasti Československa a dalších států v (Francie, Anglie, Amerika, Itálie, Španělsko a Švédsko) ustanovena Mezinárodní federace ženských sportů (FSFI). Organizace přijala pravidla české házené za mezinárodní. V tomto období byla česká házené vnímána jako ženský sport, ale muži k házené také postupně přicházeli (Staněk, 2014, str. 9).

Dalším významným rokem pro Moravskou házenou byl rok 1925. V tomto roce měla Hanácká župa celkem 51 družstev ve 33 klubech a z toho na 24 družstev v 15 klubech jen na Ostravsku. Na Ostravsku velký rozvoj házené zajistily sokolské jednoty, které po VII. všesokolském sletu, kde házenou hráli dorostenci, prováděly rozřazovací zápasy dorosteneckých družstev. Také se konaly přebory v rámci Sokolské župy Moravskoslezské,

kteří ovládli hráči ze slezské Ostravy, kteří se také stali prvními reprezentanty Ostravy v celostátním sokolském přeboru v Praze, kde obsadili 3. místo (Hons, 1985, str. 22 - 23)

V ostravském okrese házenou hrály tato družstva: SK Moravská Ostrava, SK Ostravská Slavie, Skauti Ostrava, Hakoah Orlová, Hakoah Vítkovice, Žid. děl. SK Ostrava, Barkochba Fryštát, Makkabi Ostrava, Makkabi Hrušov, Makkabi Český Těšín, Makkabi Bohumín, AC Ostrava a DTJ Hulváky.¹⁰ (Hons, 1985, str. 22 - 23).

Ostravská ženská házená dosáhla velkého úspěchu, když se tým SK Ostravská Slavie stal mistrem Hanácké župy. To přineslo ostravské házené značnou popularitu i do Polska, kde se uskutečnily vzájemné zápasy mezi ostravskými, bohumínskými a polskými dívkami. Po tomto úspěchu ale ženská házená v Ostravě začala postupně ustupovat do pozadí mužské házené. Definitivní nadvládu mužské házené potvrdili muži Sokola Zárubek, když získali titul mistra župy a postoupili do státního mistrovství (Hons, 1985, str. 22 - 23).

V roce 1926 byla založena komise pro míčové hry Mezinárodní atletické federace, pod jejíž záštitou se potkaly všechny 3 typy házené - česká, severská a německá. Při této federaci pak vznikla v roce 1928 Mezinárodní házenkářská federace (IHF), která za mezinárodní pravidla házená přijala právě německá pravidla házené (handball o 11 hráčích). (Staněk, 2014, str. 9)

Také v Ostravě byly zakládány nové organizace. V roce 1929 byla založena Moravskoslezská župa Svazu házené v Ostravě. K oddělení Ostravy z Hanácké župy vedlo více důvodů - odchod několik zástupců Ostravska z předsednictva Hanácké župy. Ostravský okrsek svou výkonností, počtem členů a funkcionářů přerostl Hanácký okrsek. Po založení Moravskoslezské župy postupně docházelo k velkému rozmachu házené na Ostravsku. Hned první rok po založení župy tým SK Moravská Ostrava ovládl mistrovství mužů a také se v Ostravě uskutečnily dva turnaje - jarní Křišťálový pohár Miloše Zapletala (předseda svazové házené na Ostravsku) a podzimní župní turnaj. Také rostl počet ostravských družstev v mistrovských a turnajových soutěžích. Házenou v té době na Ostravsku hrálo 28 mužských a 7 ženských družstev (Hons, 1985, str. 22 - 23).

---

¹⁰ Pozn. autora: Sportovní oddíly Hakoah, Barkochba a Makkabi byly tělocvičné spolky zakládány sionistickými spolky na území Ostravy. Makkabi byla jedna z nejznámějších a nejpočetnějších sionistických organizací a podařilo se jí založit desítky poboček po Čechách i na Moravě a vychovat tisíce členů. Členové Makkabi se zaměřovali na tělovýchovu a sport. Sportovní organizace Hakoach zakládali již specializované oddíly fotbalistů, plavců, atletů a dalších sportovních odvětví. (Čapková, 2005, str. 247)

2.3. Česká házená během 2. světové války

Během 2. světové války se česká házená stala prostředkem pro posílení státní identity a na základě toho dosáhla v této těžké době nebývalého rozmachu. Hráčská základna se však díky ztrátě Slovenska a pohraničního území a díky rozpuštění Proletářské tělovýchovy, Sokola, Orla a některých DTJ oddílů značně zúžila. Počet hráčů české házené také snižovalo zatýkání pracovníků, nasazování hráčů na práci do Německa, změny struktury soutěží během sezóny, dopravní omezení nebo zákazy shromažďování. Ale i přes veškeré překážky nové oddíly rostly téměř ze dne na den (Zajíc, 1948, str. 43-44).

V roce 1941 byla obnovena župa pod názvem Ostravská župa házené a nastala tak další úspěšná etapa ostravské házené. Na konci roku 1941 bylo v župě registrováno celkem 21 spolků s 283 muži, 51 ženami a 56 dorostenci (Hons, 1985, str. 22 - 23).

2.4. Házená v Československu po 2. světové válce

I po 2. světové válce česká házená představovala prostředek posílení české národní identity. Na mezinárodní úrovni se však čím dál víc prosazovala severská verze házené o 7 hráčích. Na území Československa bylo tedy jasné, že se buď musí podařit zmezinárodnit českou házenou prostřednictvím pořádání utkání se zahraničními týmy, nebo bude nutné přejít na některou z podob mezinárodní házené. Zmezinárodnění české házené se jevilo jako nereálná cesta a přechodu na mezinárodní házenou o 11 hráčích, jejíž základy položili nenávidění Němci, zase bránila nevole tento sport hrát (Staněk, 2014. str. 10).

Česká házená se po 2. světové válce v Československu rozběhla jako jeden z prvních sportů i přes to, že poválečná situace nebyla pro sport nijak příznivá. Na Slovensku byla situace ještě horší - nebyli jednotní, někteří hrávali handbal a jiní jej chtěli nahradit českou házenou. V červnu roku 1945 se konal sjezd Českého svazu házené (původní Svaz házené a ženských sportů), na kterém bylo odmítnuto zavedení handballu místo české házené. Tohoto sjezdu se také zúčastnili zástupci Slovenska, kteří požadovali, aby byla místo handballu zavedena právě česká házená. V září téhož roku byl na Slovensku ustanoven Slovenský zväz hádzanej, v rámci kterého se začala organizovat česká házená (Zajíc, 1975, str. 13-15).

V roce 1945 byly v Československu zahájeny všechny soutěže, které se připravovaly od roku 1944, a vše nasvědčovalo tomu, že česká házená bude pokračovat ve svých předešlých úspěších. Hned po osvobození však začalo celonárodní hnutí za sjednocení tělovýchovy a sportu a házená se naopak začala tříštit na svazovou, sokolskou, dělnickou a další. V házené začalo ubývat hráčů, kteří přestupovali do jiných sportů (odbějená, košíková, lehká atletika,

kopaná atd.). Stejně tomu bylo i u pracovníků. Do toho všeho ještě vstupovalo volání po zmezinárodnění české házené, třeba i zavedením handbalu místo ní. Řada hráčů a pracovníků věřila, že házená patří na mezinárodní úroveň a byla přesvědčena, že široké základy české házené pomohou k proslavení republiky tímto novým sportem. K této víře jim napomáhala i skutečnost, že se na Slovensku se handbal hrát nepřestal, a dále se hrávala mezinárodní utkání s vídeňskými kluby. V roce 1947 přišla do Prahy nabídka ze *Slovenského zväzu hádzanej* k sehrání propagačního zápasu v handbalu v Praze. Nabídka byla sice odmítnuta, ale nástup handbalu v Československu se zastavit už nedal. Ve stejném roce se na sjezdu Svazu rozhodlo, že je třeba podat přihlášku do IHF. Cílem ale bylo prosazení změny pravidel mezinárodní házené na pravidla české házené (Zajíc, 1975, str. 13-15).

Ke změně pravidel nedošlo, naopak přišla překvapivá zpráva z Francie. V roce 1947 nečekaně zvítězili českoslovenští vysokoškoláci na Vysokoškolských hrách v handballu o 7 hráčích ve Francii. Porazili favorita z Francie v poměru 12 : 5. Jeden z účastníků tohoto vítězství J. Radotínský se pak systematicky snažil o přesvědčení československé veřejnosti, že základy házené o 7 hráčích nejsou německé, ale severské (Staněk, 2014, str. 10).

Radotínský měl tedy na proniknutí mezinárodní házené na naše území největší zásluhu. Ve vzpomínkách uvádí: „V roce 1947 jsme jako posluchači tělesné výchovy byli ve Francii na Akademických hrách. Již při prohlídkách jsme byli udiveni, že jsme všude viděli hřiště a branky na handbal o 7 hráčích a dověděli jsme se, že tato hra je ve Francii zavedena do škol a že není pravdou, jak nám doma tvrdili, že handbal je ryze německou hrou. Hlavně jsme byli překvapeni, že handbal vedle jedenáctek se hraje jako naše česká házená v sedmičkách. Ke konci našeho studijního pobytu jsme odjeli do CHEPS v Dinardu, což bylo sportovní středisko Normandie. Abychom si vyměnili praktické zkušenosti, utkali jsme se vzájemně v kopané, košíkové, odbíjené a všechno vyhráli Čechoslováci. Všechno se hrálo v recesní formě, jako "mezistátní utkání Francie - Československo ". Francouze to velice mrzelo a tak nám navrhli utkání v handbalu, od něhož si mnoho slibovali, protože mezi posluchači měli 4 reprezentanty a trenéra národního družstva Meranda.

K tomuto mezistátnímu utkání v handbalu o 7 hráčích Francie - Československo, jsme nastoupili v kuriózní sestavě. Standa Bek ze Sokola Lomnice - skokan na lyžích, Franta Kloufar z Č.Budějovic - nárad'ovec, Vilda Hohler ze Slavie Karlovy Vary -plavec, Jiří Kobera ze Sparty Praha - ragbista, Jarda Mydloch rovněž ze Sparty a ragbista, Svát'a Mrázek ze Sokola Pražského - košíkář a já, český házenkář.

Začátek zápasu podle toho vypadal, tj. pro nás katastrofálně. Brzy jsme prohrávali 0:3, to proto, že jsme naše soupeře ve hře napodobovali a chtěli hrát handbal. Když to nešlo, začali jsme hrát "po našem". Začali jsme hrát krátké přihrávky, neustále jsme měnili místa, a protože já jediný jsem uměl vystřelit, hrál jsem koncového hráče a výsledek byl 12:5 pro nás.

Francouzi byli naprosto zklamáni, my zase nadšeni, stejně jako naši vedoucí. Ihned jsem poslal do Prahy na Svaz házené zprávu o našem "prvním mezistátním vítězství" a po návratu jsem osobně referoval o francouzských zkušenostech. Někteří funkcionáři se hned stavěli pro úpravu pravidel české házené podle handbalu, většina však byla proti a dokonce jeden z nich při obhajobě české házené se tak rozčilil, že musel být dopraven k lékaři. Slíbil jsem Svazu, že obstarám písemné doklady, že handbal o 7 hráčích není německá hra a že se hraje v jak západních tak i ve východních státech.

Dal jsem se do práce. Vypracoval jsem dotazníkové dopisy ve francouzském a německém znění a přes švédského člena Olympijského výboru jsem obdržel pravidla handbalu o 7 hráčích a seznam adres členských států IHF. Pravidla jsem ihned přeložil do češtiny a na členské státy poslal dopisy. Brzy jsem počal dostávat odpovědi, které předčily očekávání. Stálo tam, že handbal není německou hrou (tedy handbal o 7 hráčích a to byste nevěřili, jak to tehdy bylo důležité). Dále, že německý handbalový svaz byl škrtnut ze seznamu členských států IHF, že handbal hrají i v SSSR a členské státy nám nabízely pomoc atd. Činovníci Českého svazu házené byli šokováni, protože nikdo u nás o tom neměl potuchy.

Protože handbal o 7 hráčích vlastně u nás nikdo neznal, rozhodl jsem se zorganizovat jeho předvedení. Vzal jsem několik hráčů ze Sparty, několik ochotných posluchačů tělovýchovy, několik hráčů ze Sokola Úvaly, narychlo dal dohromady branky a už se hrálo. Na hřišti Sparty na Letné došlo pak 30. 11. 1947 asi před 200 diváky k utkání ZJŠ Sparta Bratrství - Sokol Úvaly 11:9. Zápas jsem řídil sám. Tomuto prvnímu utkání v handbalu o 7 hráčích u nás byli přítomni zástupci Svazu, COS, Svazu DTJ, pražských oddílů a z Moravy ze Sokola Brno IV. a z SK Zidenice. Po zápase bylo moc a moc debaty, jedněm se hra líbila více, jiným méně, jedni byli nadšeni, jiní zklamáni a tak se rozhodlo až daleko později o osudu handbalu o 7 hráčích u nás. Rozcházelí jsme se ve dvou táborech, které měly rozdílné názory na celý problém!"¹¹

---

¹¹ Velíšek, J.; Táborský, F., Padesát let házené v České republice. Praha, 1998. str. 12

Handbal postupně pronikal mezi veřejnost. Příznivci handbalu pořádali víkendové kurzy mezinárodní házené. Mezi instruktory byl i J. Radotínský. Změnit českou házenou na handbal v letech 1945-1948 nebyl však jednoduchý úkol. Hra byla pořád považována za německou a válečné vzpomínky byly stále čerstvé. Ve prospěch mezinárodní házené přispěla návštěva delegace ČOS na turnaji handbalu v Budapešti při konání Balkánsko-středoevropských her. V roce 1948 se v rámci sokolského sletu sehrály další ukázkové zápasy, které také měly působit na zavedení handbalu u nás. Na závěr sletu vydali zástupci ČOS rozhodnutí, že handbal bude zaveden, a bude se hrát vedle dosavadní české házené (Zajíc, 1975, str. 12-15).

Dále však pokračoval nesoulad mezi házenkářskými tábory, a tak byla ještě v roce 1948 ustanovena samostatná ústředí pro každý druh házené. Ústředí pro házenou dle dosavadních pravidel a Ústředí pro házenou o 7 a 11 hráčích (Zajíc, 1975, str. 12-15).

Od roku 1948 se tedy na území Československa hrály oficiálně dvě házené. S dualismem názvů však docházelo k výskytu nedorozumění a v důsledku toho často došlo k přihlašování družstev do soutěží špatného druhu házené. V tomto období byl největší zájem o házenou o 7 hráčích. Na její rozšíření na území Československa měly primárně vliv tři události - kurz mezinárodní házené ve Státním tělovýchovném středisku v západních Čechách, dále první mezinárodní utkání házené o 7 hráčích v Praze, kdy proti sobě nastoupila družstva mužů ČOS¹² a Hellas Stockholm. Utkání přihlíželo dva tisíce diváků. Družstvo ČOS zvítězilo v poměru 17:10 a výsledek utkání šokoval celý házenkářský svět. Švédové byli mistři světa a tým Československa, který s házenou o 7 hráčích teprve začínal nikdo neznal. Tato událost měla ohromný vliv na příznivce házené, kteří si uvědomili, že jsme schopni házenou hrát na mezinárodní úrovni a ne bez úspěchu. Třetí významnou událostí, která přispěla k rozšíření házené na území Československa, byla účast československého družstva žen na II. mistrovství světa v házené žen o 11 hráčkách. Československé družstvo skončilo na 3. místě (Zajíc, 1975, str. 15-17).

V roce 1953 došlo k administrativnímu rozhodnutí, že se původní česká házená bude označovat jako *česká házená* a mezinárodní podoba této hry se bude označovat jako *házená*. Poslední změna v názvu pak nastala v roce 1971, kdy se česká házená přejmenovala na *národní házená* a pod tímto názvem je označována dodnes (Staněk, 2014, str. 10).

---

¹² Česká obec Sokolská

2.5. Současná házená v České republice

Zaštiřující organizací pro házenou o sedmi hráčích je v České republice Český svaz házené, který organizuje a provozuje házenou a sdružuje fyzické členy (hráče, trenéry, rozhodčí, delegáty a funkcionáře) i tělovýchovné jednoty a sportovní kluby na našem území. Součástí svazu je exekutiva, rada, odborné komise a hlavou svazu je prezident ČSH. Házená je v České republice organizována na celostátní a regionální úrovni. Celostátní úroveň řídí Český svaz házené, regionální pak organizují jednotlivé Krajské svazy házené. Nejvyšší soutěží mužů je Extraliga a ženy na nejvyšší úrovni soutěží v česko-slovenské MOL lize.¹³

Česká házenkářská reprezentace se také pravidelné účastní světových šampionátů, několikrát v historii také zazářila na olympiádě. Níže zmiňuji hlavní milníky úspěchu reprezentačních výběrů mužských a ženských kategorií na olympiádách a šampionátech.

Na olympijských hrách se házená v mužské kategorii objevuje od roku 1936, ženská od roku 1976. První zlaté medaile z olympiády dovezli házenkáři v roce 1972 z Mnichova. Na mistrovství světa se házenkáři poprvé představili v roce 1938, házenkářky v roce 1957 v Jugoslávii, kdy turnaj ovládlo československo. Muži svůj první mistrovský titul slavili v roce 1967 ve Švédsku. V novodobých dějinách bylo největším úspěchem mužské reprezentace šesté místo na mistrovství Evropy v Chorvatsku v roce 2018 a osmé místo ženské reprezentace na mistrovství světa v Německu v roce 2017.¹⁴

Jak už bylo zmíněno výše, hlavní zastřešující organizací pro mezinárodní házenou v České republice je Český svaz házené. Pod jeho záštitou jsou organizovány nejvyšší soutěže mužské a ženské házené. Co se týče soutěží pro nižší věkové kategorie, ty jsou organizovány v rámci krajských svazů. Pod Moravskoslezský krajský svaz házené spadá 23 klubů s 1 757 registrovanými hráči. V rámci kalendářního roku je pro házenkáře organizováno celkem 170 akcí (turnaje, kempy, apod.)¹⁵

V Ostravě působí hned několik házenkářských klubů (TJ Sokol Ostrava, HC Ostrava, TJ Sokol Poruba, Házená Hrabůvka, TJ Sokol Ostrava Zábřeh atd.). Pro potřeby mé práce zmiňuji pouze klub TJ Sokol Poruba. Dnes pod záštitou sportovního oddílu TJ Sokol Poruba

---

¹³ Česká házená Czech Handball. *Česká házená Czech Handball* [online]. 2023 [cit. 2023-11-11]. Dostupné z: <https://www.handball.cz/aktualita/cojehazena>

¹⁴ Česká házená Czech Handball. *Česká házená Czech Handball* [online]. 2023 [cit. 2023-11-11]. Dostupné z: <https://www.handball.cz/aktualita/sampionatyamedaile>

¹⁵ Česká házená. Moravskoslezský krajský svaz házené [online]. 2023 [cit. 2023-11-11]. Dostupné z: <https://www.mskhandball.cz/>

v házené působí hned několik věkových kategorií - mini žactvo a přípravek, mladší a starší žačky a mladší a starší dorostenky. Kromě věkové kategorie mini žactvo a přípravek se jedná výlučně o dívčí týmy. Ženy působí v nejvyšší interligové soutěži MOL ligy pod názvem DHC Sokol Poruba.¹⁶

V moderní historii Česka se mistryněmi mezinárodní házené staly porubské házenkářky hned třikrát, a to v sezónách 1996/1997, 1997/1998 a 2011/2012. Mistrovské tituly z let 1997 a 1998 porubské házenkářky získaly pod klubovým názvem HC LR Cosmetic. Poslední mistrovský titul z roku 2012 slavily porubské házenkářky po porážce Veselí nad Moravou. Od posledního titulu porubské házenkářky v nejvyšší soutěži zaznamenaly úspěch v letech 2014, 2016, 2018 a 2021, kdy sezónu zakončily na bronzovém místě.¹⁷

3. Dějiny sportovního oddílu TJ Sokol Poruba ve světle kroniky Tělocvičné jednoty „Sokol“ v Porubě

Historický vývoj porubského Sokola zachycuje a popisuje Josef Bárta v Kronice tělocvičné jednoty „Sokol“ v Porubě.¹⁸ Josef Bárta v kronice zachycuje nejdůležitější události z let 1894 - 1931. Na Josefa Bártu navázal jeho vnuk Jiří Bárta, který v pokračování kroniky popisuje události z let 1939 - 2014. Celá tato kapitola čerpá z dat získaných z této kroniky, která jsou chronologicky seřazena a doplněna o mé vlastní vědomosti. Text této kapitoly doplňuji dobovými fotografiemi.

TJ Sokol Poruba je po Sokolu Opava druhou nejstarší jednotou na území Slezska. Před založením Sokola v Porubě byly dva spolky Český hasičský sbor a Čtenářská beseda, oba spolky byly založeny v roce 1893. Jednota byla založena 10. června 1894 v důsledku šíření pokroku a vlasteneckého uvědomění. Mezi zakladatele patřili Adolf a Josef Bárta, Antonín a Adolf Besta, Ignác Blažej a další. Od založení se v rámci jednoty nejen cvičilo, ale pořádaly se také společenské akce (zábavy, plesy, divadlo) a organizovaly se kroužky (Josef Bárta, 1933, str. 19-30).

S odvážným návrhem založit tělocvičnou jednotu přišel učitel a nadšený sportovec z místní školy, Jan Dědek. Na tu dobu velmi odvážný návrh se pochopitelně nepotkal s

---

¹⁶ TJ Sokol Poruba Házená [online]. 2023 [cit. 2023-11-11]. Dostupné z: <http://hazenasokolporuba.cz/>

¹⁷ DHC Sokol Poruba Ostrava Handball Team. <https://www.hazenaporuba.cz> [online]. 2023 [cit. 2023-11-11]. Dostupné z: <https://www.hazenaporuba.cz/cz/klub/>

¹⁸ KRONIKA TĚLOCVIČNÉ JEDNOTY „Sokol“ V PORUBĚ, Josef Bárta, 1933, dostupné online: <https://www.sokolporuba.cz/historie/>. Místo: Soukromý archiv Jiřího Bártý, Poruba. Nepublikováno.

nadšením. Německé úřady se tehdy na sokolské jednoty dívaly nepříznivě a německy orientovaní obyvatelé se pro tento návrh také nenadchnuli. Situace v monarchii po vydání výnosu týkajícího se povinného sportování ve školách však Dědkově myšlence napomáhala. Po souhlasu tehdejšího starosty obce Antonína Besty byla tedy v červenci roku 1894 založena tělocvičná jednota Sokol v Porubě. Za cvičební místnost byl zvolen hostinský sál a ke cvičení se bratři scházeli od roku 1896 jednou týdně v neděli odpoledne (Josef Bárta, 1933, str. 19-30).

Významným rokem pro jednotu byl rok 1901, kdy došlo k vybudování vlastní sokolovny, která se stala centrem sportovního a kulturně-společenského dění v obci. V nové sokolovně se cvičilo tři dny v týdnu ve třech kategoriích - členstvo, dorost a žáci. Poměry v porubské obci před založením Sokola popisuje v Kronice tělocvičné jednoty „Sokol“ v Porubě spoluzakladatel Josef Bárta. Tehdejší obec měla osm set obyvatel, starostou byl nejčastěji rolník nebo panský úředník, tajemníkem pak učitel nebo jiná, německy hovořící osoba. Němčina byla úředním jazykem, v němčině se vydávaly knihy i katalogy (Josef Bárta, 1933, str. 19–30).

Obr. 1: Dobová fotografie porubské Sokolovny. Zdroj: Historie porubské sokolovny. Dostupné z: <https://www.narodnikronika.cz/Listovat-kronikou/Historie-porubske-sokolovny>

Ve stejném období, kdy byla vybudována sokolovna, se do českých zemí začala poprvé šířit házená a tak není divu, že prvním kolektivním sportem, který se pod záštitou TJ Sokol

Poruba začal provozovat, byla házená. K postavení hřiště došlo na louce za sokolovnou za funkce starosty TJ Sokol Poruba Adolfa Bárty (bratr Josefa Bárty). Dalšími sporty, které se v TJ Sokol Poruba provozovaly, byl stolní tenis, fotbal, hokej a divadelní činnost (Josef Bárta, 1933, str. 181).

Mezi lety 1918-1938 zažíval Sokol zlatý věk, stejně jako házená, která se v tomto období velmi rychle rozšiřovala a byly zakládány první československé i mezinárodní organizace zastřešující házenou.

Obr. 1: Dobová fotografie členstva porubského Sokola z roku 1926. Zdroj: Historie porubské sokolovny. Dostupné z <https://www.narodnikronika.cz/Listovat-kronikou/Historie-porubske-sokolovny>

V roce 1939 byl vydán zákaz činnosti pro TJ Sokol Poruba. V republice byla Němci tehdy zakázána veškerá sportovní činnost, takže bylo jasné, že tento zákaz se dotkne také porubského sokola. V návaznosti na zákaz činnosti bylo rozpuštěno členstvo a sokolovna byla uzavřena. Pouze venkovní hřiště bylo využíváno k fotbalovým utkáním. Během let 1939 - 1945 byla sokolovna uzavřena pro sportovní činnosti, ale v květnu 1945 posloužila sokolovna osvoboditelům jako vojenský lazaret pro raněné vojáky (Josef Bárta, 1933, str. 181).

Po osvobození Československa v roce 1945 byla v Sokole obnovena tělovýchovná činnost. V tomto období představovala česká házená prostředek pro posílení české národní identity, v Porubě ale k obnovení házené došlo až o několik let později. V Sokole se obnovila ostatní sportovní činnost, která směřovala k hlavní akci Sokola - k XI. Všesokolskému sletu,

kteřý se konal v červenci roku 1948 v Praze. Sletu se účastnila početná skupina z Poruby (Josef Bárta, 1933, str. 182).

O několik let později, v roce 1953, pro lepší organizaci házené v Porubě a došlo k začlenění TJ Sokola Poruba pod novou organizaci Tatran Poruba. K této změně také došlo k zajištění lepšího finančního zázemí. Díky této úpravě mohlo dojít k výstavbě nového kluziště s vysokými mantinely. V sokolovně dále z důvodu malého zájmu pokračovalo pouze cvičení základní tělesné výchovy, volejbal a tenis. Činnost oddílů házené, kopané a divadelní činnosti se zatím neobnovila a v roce 1960 skončil také hokejový oddíl (Josef Bárta, 1933, str. 182).

K obnovení samostatné činnosti TJ Sokol Poruba došlo v roce 1963. V sokolovně opět začali cvičit muži, ženy i žactvo. Obnovila se také činnost oddílů ledního hokeje. V roce 1973 došlo k obnovení činnosti oddílů házené, volejbalu a tenisu. Pro potřeby těchto sportů bylo vybetonováno kluziště, vybudoval se antukový kurt a do provozu byla také uvedena víceúčelová sportovní hala. V tomto období se členská základna rozrostla především u dětí a mládeže. V roce 1979 došlo ke sloučení TJ Sokol Poruby a TJ Hutní Montáže Ostrava a klubová členská základna měla 800 členů. Po sloučení obě jednoty používaly totožný název TJ Hutní montáže Ostrava a to až do roku 1990. V celorepublikových soutěžích působily oddíly stolního tenisu, odbíjené a házené (Josef Bárta, 1933, str. 182).

K výrazným změnám došlo po listopadových událostech roku 1989. Sportovní prostředí bylo totiž vždy ovlivňováno politickým a kulturním vývojem společnosti. A po zásadní politické změně - pádu socialismu, také docházelo k výrazným změnám ve sportovním prostředí. Členové výboru TJ Sokol Poruba rozhodli o zpětném rozdělení oddílů a členstva. Obnovilo se samostatné působení TJ Sokol Poruba v rámci Župy Moravskoslezské České obce sokolské. V říjnu roku 1991 byl zvolen nový výbor Sokola Poruba a starostou byl na valné hromadě zvolen Jiří Bárta. V této době v jednotě působily oddíly házené, odbíjené, malé kopané, tenisu, sokolské všestrannosti a turistiky. K roku 1994 byl nejpočetnějším oddílem TJ Sokol Poruba oddíl házené (Josef Bárta, 1933, str. 182).

V moderní historii byl nejúspěšnějším oddílem TJ Sokol Poruba právě oddíl házené. V roce 2007 se mladší dorostenky na mistrovství republiky umístily na druhém místě a starší dorostenky byly čtvrté. V roce 2008 se starší dorostenky oddílu TJ Sokol Poruba staly mistryněmi republiky a mladší dorostenky byly na třetím místě. V roce 2009 starší dorostenky titul mistryň neobhájily, ale úspěchy oddíly házené do jednoty přivedlo družstvo žen, které

postoupilo do házenkářské interligy a od roku 2010 ženské družstvo vystupuje pod názvem DHC Sokol Poruba (Josef Bárta, 1933, str. 183).

V současné době oddíl házené sdružuje družstva mini žáček, žáček, dorostenek a žen v celkovém počtu 81 členek. Oddíl hokejbalu má s žáky, juniory a muži celkem 65 členů. Florbal má 60 mladších a starších žáků. Volejbal má s družstvy žáček, dorostenek a žen 44 členek. Futsal má 17 mužů. Dva oddíly sokolské všestrannosti mají 88 mužů, 45 žen a dětí. Tenisový oddíl má 43 tenistů a tenistek (Josef Bárta, 1933, str. 183).

4. Dějiny sportovního oddílu TJ Sokol Poruba ve světle vzpomínek jeho hráček

V této části práce se zaměřuji na problematiku povědomí respondentek o historii házené a házenkářského oddílu TJ Sokol Poruba, ve kterém během svých aktivních let působily. V souvislosti s otázkou k povědomí o historickém vývoji házené a sportovního oddílu TJ Sokol Poruba mě také zajímalo, zda je nutné pro provozování určitého sportu mít toto povědomí či nikoliv.

Jednotlivých respondentek jsem se v rámci rozhovorů ptala na dvě obecné otázky týkající se historického vývoje házené a oddílu TJ Sokol Poruba. Ze získaných odpovědí bylo zřejmé, že žádná z dotazovaných se o historický vývoj házené nezajímala víc než pro zpracovávání referátu do školy. Všechny respondentky na otázku týkající se historie házené v České republice odpovědělo, že neví. Pouze Pavla v odpovědi doplnila, že o historii házené se vzhledem k značné aktivitě na tomto sportu zajímá její otec:

„Já ne, ale můj taťka ano. Vede si domácí kroniky o vývoji házené tady u nás v Česku. Vzhledem k tomu, že tu házenou hrál, tak může srovnat, jaké to bylo za jeho doby a jak se to změnilo.” (R2, Pavla)

Podobně respondentky odpovídaly na otázku týkající se povědomí o historickém vývoji sportovního oddílu TJ Sokol Poruba. Většina z respondentek nezná historii klubu a ani se o ni nikdy žádná z nich nezajímala. Dvě respondentky odpověděly, že mají povědomí pouze o událostech z posledních let. Petra si pamatuje na získání mistrovského titulu:

„Maximálně co se týče nějaké novodobé historie, že hrajou nejvyšší ligu, že byly jednou mistryně ČR. A pak 2. a 3. místa a jinak nevím.” (R1, Petra)

Na základě odpovědí je tedy možné říci, že je možné aktivně provozovat určitý sport i bez bližších znalostí jeho historického vývoje. A ani to, že se danému sportu člověk věnuje značnou část svého života, nevede k nabití těchto znalostí. Zároveň není nutné znát historický vývoj klubu nebo organizace, ve které se daný sport provozuje.

5. Házená jako životní styl

V této části bakalářské práce se věnuji rozboru opakovaných polo strukturovaných rozhovorů s vybranými respondentkami. Z rozboru je možné určit, kdy respondentky začaly házenou hrát a kdo je ke sportu přivedl, kolik času házené věnovaly a jak zvládaly skloubit házenou se školou, zda byla házená v určité životní etapě respondentek součástí jejich životního stylu a kdy a z jakého důvodu s házenou skončily a jaké mají plány do budoucnosti.

Všechny rozhovory jsem s respondentkami začínala otázkami směřujícími na jejich rodiče. Dotazovala jsem se jich na jejich rodinné zázemí, zaměstnání rodičů, a zda se některý z rodičů věnoval či věnuje sportu dodnes. Téměř všichni rodiče respondentek jsou středoškolského vzdělání nebo mají vzdělání ukončené výučním listem. Rodiče respondentek pracují nejčastěji ve službách. V odpovědi na otázku týkající úrovně sportovní aktivity rodičů většina respondentek uvedla, že se oba rodiče sportu věnovali v mládí minimálně na rekreační úrovni. Pavla uvedla, že se během svého života oba její rodiče věnovali konkrétně házené a bratr házenou hrál na profesionální úrovni. Otec Pavly hrál házenou závodně během mládí a u házené pak zůstal na trenérském postu až do pozdní dospělosti:

„Otec kdysi hrál házenou závodně a poté i trénoval. Maminka hrála v mládí taky házenou, ale jen v nižších kategoriích, mladší začky. Tatka ten hrál snad až do 40 let za klub Ostrava Vítkovice. Potom trénoval kluky v Ostravě, v Karviné extraligu mužů, kde byl asistentem trenéra. Mám i sourozence, kteří sportují - brácha do 25 let hrál házenou na vrcholové úrovni, než skončil kvůli zranění a druhý bratr hrál florbal na vrcholové úrovni v zahraničí.” (R2, Pavla)

V návaznosti na sportovní založení rodičů jsem se respondentek ptala, zda je jejich rodiče vedli ke sportu už od mala. Zajímalo mě, zda ke sportu své potomky povedou spíše sportovně založení rodiče nebo na výběr kroužků pro děti nemá vztah rodičů ke sportu žádný vliv. Marie vzpomínala, že ji sportovně založení rodiče vedli ke sportu už od dětských let:

„Ano, vedli. Se sestrou nás ke sportu vedli už od mala. Chodily jsme na tanečky a mamka nás pak později přivedla k softballu. Obě jsme závodně lyžovaly, ale to bylo hodně časově náročné a ani jsme se moc nechytly, tak jsme skončily. Já jsem pak chodila ještě na basketbal a pak teda i házenou.” (R6, Marie)

Většina respondentek se shodovala a uváděla, že je rodiče nesměřovali ke konkrétnímu sportu. Pouze Pavla vzpomínala, že jinou volbu než házenou neměla:

„Od mala jsem vlastně vyrůstala jen v házené, žádný jiný sport jsem ani nezkoušela. Taťka i mamka mě oba přiměli už snad na základce v první nebo druhé třídě k házené. To jsem si ale pak rozmyslela, že to dělat nechci. O rok později jsem se k tomu ale stejně vrátila a zůstala jsem u házené až do dospělosti.” (R2, Pavla)

S otázkou, zda je k házené a sportu celkově přivedli sportovně založení rodiče, souvisí otázka jakým jiným způsobem, než od rodičů se respondentky k házené dostaly. Nejčastěji se opakovala odpověď, že se o házené dozvěděly ve škole. Buď od spolužáků, nebo skrze probíhající nábor dětí do přípravných kategorií. Nábor dětí na porubských základních školách probíhá dodnes. Buď se oddíl se školou domluví, že se dětem házená představí v rámci hodin tělesné výchovy anebo trenéři oddílu vyvěšují ve vybraných porubských základních a mateřských školách náborové letáky.

Prvotní otázky jsem tedy směřovala k rodině a začátkům s házenou. V návaznosti na tyto otázky mě zajímalo, jak jednotlivé respondentky vzpomínají na dětství, základní školu a na tělocvik ve škole. Na dětství všechny respondentky vzpomínaly primárně pozitivně, tak stejně pak i na základní školu. Ve vzpomínkách na školní tělocvik se respondentky shodovaly a uváděly, že je v tělocviku bavily míčové hry a naopak je nebavila gymnastika. Většina respondentek také své základní školy reprezentovala na mezi-školních soutěžích.

Další část otázek se věnovala pouze individuálním zkušenostem jednotlivých respondentek s házenou. Zajímalo mě, kolik času respondentky házené věnovaly, jak se jim podařilo házenou skloubit se studiem, jak jinak trávily svůj osobní čas a jestli házenou pro svůj život vnímají jako přínosnou.

Průměrně se respondentky aktivně házené věnovaly dvanáct let, nejčastěji od deseti do dvaceti dvou let. Časová náročnost a frekvence tréninkových jednotek se stupňovala spolu s přechodem do vyšších věkových kategorií. Týdenní rozložení tréninků bylo čtyři až pět hodin a půl dlouhých tréninkových jednotek a k tomu víkendové zápasy, na které se jezdilo

v rámci celé republiky. Je tedy zřejmé, že času na ostatní aktivity respondentky už moc neměly. Časová vytiženost se ještě zvýšila v případě, že respondentky působily ve dvou věkových kategoriích najednou. Pavla vzpomínala na období, kdy hrála zároveň za starší dorostenky a za ženy:

„Když jsme byly mladší, tak to byly 2-3 tréninky týdně a k tomu nějaký turnaj nebo zápas. Potom později to byly tréninky 4x - 5x týdně, zápas každý víkend a kolikrát zápasy za 2 věkové kategorie. Takže jednu dobu to bylo opravdu náročné. V kategoriích starší dorost a ženy, tam jsme toho měly nejvíc. To byly 4 tréninky s dorostem a zápas s dorostem a k tomu jeden trénink s ženama a zápas s ženama. Takže ze 7 dní v týdnu jsem 6 dní věnovala házené.” (R2, Pavla)

Na to, jak dokázaly týdenní tréninkový plán skloubit se školní docházkou, se výpovědi liší na základě toho, jakou školu respondentky navštěvovaly. Sportovní gymnázia často aktivním sportovcům školní docházku usnadňují. Naopak ty respondentky, které chodily na všeobecná gymnázia nebo střední školy se zaměřením zmiňovaly, že stíhat školu i házenou zároveň bylo náročné:

„Škola pro mě sice byla prioritou, ale házenou jsem milovala a nechtěla jsem se vzdát ani jednoho, takže to občas bývalo těžké. Hlavně na střední, chodila jsem na gympl a tam už to nebylo tak lehké skloubit jako na základce. Takže jsem se učila vždy večer po tréninku pozdě do noci, po cestě na trénink nebo na zápas.” (R7, Lenka)

Čas házené respondentky nevěnovaly pouze během školních měsíců, svůj volný čas házené věnovaly také během letních prázdnin, a kvůli tomu často přišly o rodinné dovolené. Petra má rodinu na Slovensku a kvůli házené čas na rodinu neměla:

„Volného času bylo hodně málo, přes týden vlastně skoro vůbec. To bylo možná volno jeden nebo dva dny. Takže tento čas jsem byla doma a využila jsem čas ke studiu nebo jsem se viděla se spolužačkama z gymplu. A co se týče letních prázdnin tak jsme měly volno jen 3 týdny nebo měsíc. A v srpnu, někdy už i dřív, se začínala letní příprava. Takže jsem o prázdninách kvůli toho nemohla tolik jezdit na Slovensko za rodinou ani jinde na dovolenou s rodinou. Takže jsem vlastně veškerý svůj čas trávila na házené.” (R1, Petra)

Na osobní život tedy sice moc času nezbylo, ale respondentky se shodovaly, že případný volný čas stejně trávily se spoluhráčkami z házené. Některé respondentky si v dospívajícím věku i přes vysoké tréninkové vytižení našly přitele, ale také z házenkářského

prostředí. Jak je výše uvedeno, respondentky díky házené přišly o značnou část svého volného osobního času. Na druhou stranu se ale v odpovědích respondentky shodují na tom, že jim házená sice vzala volný čas, ale dala jim něco mnohem důležitějšího. Všechny respondentky uvádějí, že díky házené získaly přátelství, která trvají dodnes. Všechny respondentky tedy v odpovědích uváděly primárně kladný dopad házené na jejich život. A dle jejich slov ničeho nelitují:

„...A naopak co mi vzala? No co si tak uvědomuju, tak třeba možnost letních brigád, protože nebyl čas. Byly tréninky, soustředění a na brigády už pak nebyl čas. Ale nelituju ničeho.” (R4, Alice)

Jediný negativní dopad házené na jejich život, který respondentky uváděly, byl vliv velkého vyčerpání na jejich zdraví. Marie vzpomínala na operaci křížového vazů:

„...A co mi vzala? Tak nejvíc ten volný čas. Když jsem třeba byla ve vyšším věku, kdy jsem chtěla chodit ven tak jsem nemohla kvůli tréninku, často jsem taky přišla o rodinné oslavy kvůli zápasu. No a taky mi vzala jedno zdravé koleno - byla jsem na operaci křížového vazů a od té doby cítím, že to koleno není tak zdravé a pevné jako bývalo.” (R6, Marie)

Házená tedy tvořila významnou část života respondentek a po určité období jejich života byla házená součástí jejich životního stylu a v odpovědích respondentek tedy můžeme sledovat, že házená měla na respondentky během dospívání značný dopad, a určitým způsobem také ovlivnila i jejich život mimo sportovní prostředí. Z jednotlivých výpovědí můžu tedy říci, že aktivní účast na kolektivním sportu u dospívajících má velmi pozitivní vliv na budoucí schopnost jedinců kooperovat ve skupinách a na schopnost respektovat určitý řád. Lenka házené vděčí za schopnost spolupráce v kolektivu a Pavla se díky házené naučila disciplíně:

„...Takže házená mi dala jak ty kamarády, tak i určitou disciplínu, vychování a základ do života.” (R2, Pavla)

Házená tvořila významnou část jejich životů a téměř všechny čas mimo školu trávily buď na trénincích, zápasech nebo turnajích, většinu svých přátel měly právě v házené. Na základě odpovědí se domnívám, že házená pravděpodobně tvořila podstatu jejich identity a kolektiv spoluhráček v házené respondentkám poskytoval jistotu, že někam patří a zapadají.

V další části otázek jsem se zajímala o to, kdy a z jakého důvodu s házenou skončily a pokud stále házenou hrají, tak jaké s ní mají plány do budoucna.

Ze všech dotazovaných respondentek se jen dvě respondentky házené aktivně věnují dodnes. Petra házenou stále hraje na závodní úrovni a Karolína se házené věnuje jako trenérka nejmladších družstev oddílu TJ Sokol Poruba. Zbylé respondentky svou aktivní kariéru ukončily v podobném věku, lišily se ale důvody ukončení. Část respondentek s házenou skončila kvůli časové náročnosti a nemožnosti skloubit házenou se studiem na vysoké škole, část respondentek skončila kvůli obměně kolektivu nebo trenéra. Pavla s házenou skončila, protože se jí v dospívajícím věku změnila priority:

„Házené jsem se věnovala od dětských let až do dospělosti, asi od 8 do 22 let. Skončila jsem s ní, protože když už člověk dozrává a potřebuje nějaké zázemí, jistotu a peníze, tak si ve výsledku rozmyslí, jestli se chce věnovat koníčkům, i když mu to třeba jde, ale nemá z toho tolik, kolik by potřeboval. Je to pak i na úkor nějakého rodinného života. Takže mě přimělo skončit to, že jsem se chtěla věnovat rodinnému životu i jiným koníčkům a práci. Všechno dohromady to prostě nešlo, a kdyby už to šlo, tak by to u nás v republice muselo vypadat jinak, musela by ta házená být dobře ohodnocena, aby to mělo smysl to dělat. A to u nás prostě není. Jednou jsem si to zkusila, kdy jsem hrála za ženy A, a i když tam pro mě byly přizpůsobené podmínky, abych se mohla věnovat i té práci tak i přes to se finančně nevyplatilo se tomu věnovat a obětovat tolik času. Ale asi záleží na každém, čemu dá větší váhu.” (R2, Pavla)

Petra, která házenou stále hraje, plánuje házenou aktivně hrát, dokud nebude mít v plánu založit rodinu a Karolína by se v trenérské pozici ráda dále posouvala a chtěla by získat vyšší trenérskou licenci.

Dále jsem navázala otázkou, zda by v budoucnosti k házené také vedly své potomky. Zde se respondentky shodovaly pouze v tom, že by byly rády, kdyby se jejich děti věnovaly kolektivnímu sportu. V tom, jestli by své děti vedly konkrétně k házené, se jejich odpovědi lišily. Nejčastěji odpovídaly, že budou rády, když se jejich děti budou věnovat sportu, ale konkrétní volbu pak nechají na nich. Část respondentek odpověděla, že by své děti právě k házené nevedla. A to právě díky tomu, že si uvědomují jak je házená časově náročná a v případě profesionální úrovně špatně finančně ohodnocená. Pavla by byla ráda, kdyby její děti zkusily jiný sport:

„Ke sportu určitě ano, protože sama moc dobře vím, co mi ten kolektivní sport dal. Hlavně pro to přátelství, protože takové kamarády si podle mě dítě nemá dnes moc možnost mimo sport najít. Ale nevím, jestli bych to chtěla vést k házené. Možná na zkoušku, ale tím, že vím, jak to chodí, tak bych byla radši, kdyby se zkusil jiný sport.“ (R2, Pavla)

Závěr

Ve své práci jsem analyzovala vzpomínky bývalých a současných hráček házenkářského oddílu TJ Sokol Poruba na jejich aktivní působení v oddíle a na vliv házené na jejich osobní život. Zajímalo mě, zda se házená po určitou část jejich života stala důležitou součástí jejich životního stylu, jaký měly respondentky k házené vztah během své aktivní kariéry a též jaký vztah k ní mají v současné době po ukončení své aktivní kariéry. Zároveň mě zajímalo, zda bývalé a současné hráčky mají povědomí o historickém vývoji házené v České republice a ve světě a též o historickém vývoji házenkářského oddílu TJ Sokol Poruba, ve kterém během své kariéry působily. Znalost tohoto historického vývoje mě zajímala z důvodu budoucí analýzy, zda je pro někoho, kdo se určitému sportu věnuje na vysoké úrovni nutné znát historii daného sportu.

Vzpomínky na aktivní působení respondentek se pojily s jejich dětstvím, kdy s házenou přišly do styku poprvé. Vzpomínky na dětství byly u všech respondentek primárně pozitivní. Prvotně se objevovaly vzpomínky na rodiče a sourozence, zejména v kontextu volnočasových aktivit, které s rodinou provozovaly. U vzpomínek na rodiče část respondentek uvedla, že to byli právě oni, kdo je k házené přivedl. Díky tomu, že se jejich rodiče aktivně věnovali sportu během svého života nebo stále věnují, vedli rodiče respondentky také ke sportu. Také to, jakému sportu se jednotliví rodiče věnovali nebo věnují, mělo vliv na výběr sportu u respondentek. Většina rodičů respondentek se věnovala nebo stále rekreačně věnuje právě kolektivnímu sportu. Při rozboru vzpomínek na rodiče respondentek jsem se tedy soustředila na to, zda má na první setkání se sportem vliv úroveň sportovní aktivity u rodičů. Na základě získaných odpovědí je možné říci, že je velká pravděpodobnost, že rodiče, kteří se aktivně sportu věnují nebo během svého života věnovali, své děti ke sportu povedou. Není to však pravidlo. Také děti, jejichž rodiče se během svého života sportu nikdy nevěnovali, mohou mít velmi kladný vztah ke sportu. U části respondentek sleduji, že i přesto, že jejich rodiče nikdy aktivně nesportovali, respondentky se sportu věnovaly stejně dlouhou nebo dokonce delší dobu než jejich spoluhráčky ze sportovně založených rodin.

Druhá část respondentek reflektovala své první setkání s házenou v kontextu vzpomínek na základní školu, kde se o házené respondentky dozvěděly prostřednictvím svých spolužáků nebo prostřednictvím probíhajících náborů dětí z porubských škol do přípravných kategorií házené.

Na vzpomínky na dětství a základní školu navazovaly vzpomínky na dospívání, kdy už respondentky házené přikládaly mnohem větší váhu a házená tvořila významnou část jejich tehdejšího života. Respondentky uváděly, že tehdy házené přikládaly značnou důležitost. U některých z nich házená také ovlivnila volbu střední školy, která jim umožňovala dobře skloubit školní povinnosti s tréninkovým vyčerpáním. Ke vzpomínkám na dospívání se tedy vázaly vzpomínky na střední školu a vysoké tréninkové vyčerpání, které je ve vyšších věkových kategoriích nedílnou součástí aktivní kariéry. Respondentky uváděly, že tréninky měly 4-5x týdně a o víkendech jezdily na zápasy po celé České republice. Díky tomu jim nezbývalo moc času na jejich osobní život. Část respondentek uváděla, že kromě házené a školy ve svém životě vlastně ani na nic jiného čas neměly. Některým z respondentek se však povedlo se školními povinnostmi a házenou skloubit ještě víkendové brigády. Během dospívání se u respondentek samozřejmě pozornost přesunula trochu jiným směrem a v dospívajícím věku si respondentky našly přítele. Jak ale samy respondentky uvedly, najít si přítele mimo házenkářské prostředí bylo nemožné. Všechny tedy měly za přítele házenkáře.

U vzpomínek na házenkářský kolektiv, ve kterém společně působily, se všechny respondentky shodovaly. Velmi kladně hodnotily tehdejší vztahy v kolektivu a všechny se shodovaly v tom, že díky házené poznaly skvělé kamarádky a jejich kamarádství trvá až dodnes. Zároveň jsou všechny respondentky zajedno v tom, že házená a působení v kolektivu jim dalo dobrou přípravu do života. Sportovní porážky jim pomohly se připravit na to, že v reálném životě vše vždy nevyhází dobře a mohou se objevit překážky. Tvrdily, že součinnost v kolektivu jim pomohla pochopit, že je třeba brát ohled i na názor ostatních a neprosazovat pouze ty své. Vztah akterek k házené a sportu obecně působí jednotně. Žádná z respondentek ve své odpovědi neuvedla, že by své aktivní účasti na házené zpětně litovala nebo by čas věnovaný sportu považovala za ztracený.

Na základě výpovědí všech respondentek je možné říci, že po určitou část jejich života byla házená významnou součástí jejich životního stylu a v odpovědích je možné sledovat také to, jaký měla házená a sport dopad na jejich osobní život. U většiny respondentek je možné sledovat vliv sportu při výběru partnera. Všechny respondentky, které mají přítele nebo manžela, mají sportovně založeného partnera. Nejčastěji se jedná o profesionální fotbalisty nebo bývalé rekreační házenkáře.

Většina respondentek uvedla, že po ukončení aktivní kariéry již házená není součástí jejich každodenního života, jako tomu bylo dříve. S házenou se dnes setkávají převážně jen

jako její diváci a fanoušci. U některých respondentek jsem se ale setkala s opačnou reakcí. V odpovědích uvedly, že házená je i nadále součástí jejich každodenního života. Buď se házené stále věnují jako aktivní hráčky anebo jako aktivní trenérky házené. Všechny respondentky, které se házené již aktivně nevěnují, házenou všechny hrály průměrnou dobu po deset let svého života.

V rámci porovnání vzpomínek jednotlivých respondentek na to, co jim házená vzala a naopak dala, nezaznamenávám žádné významné odlišnosti. Jak už uvádím výše, všechny respondentky se shodovaly, že díky házené a dlouholetému působení v kolektivu do života získaly určitou disciplínu a schopnost spolupráce ve skupině. Také v odpovědích na otázku, co jim házená vzala se respondentky shodují - jediné, co v odpovědích uváděly, bylo, že neměly díky házené a vysokému tréninkovému vytížení dostatek volného času na rodinu a jiné volnočasové aktivity.

Vztah respondentek ke sportu obecně i po ukončení jejich aktivního působení v házené je kladný. Všechny respondentky se věnují sportu na rekreační úrovni dodnes. Dlouholetá aktivní účast na házené nepochybně u respondentek vytvořila návyk na pravidelnou fyzickou aktivitu. Jak mnohé z nich uváděly ve svých odpovědích, házená je naučila určité disciplíně, takže je možné říci, že se díky této disciplíně i nadále věnují určitému druhu sportu, aby se udržovaly v dobré kondici.

Dále mě zajímalo to, zda mají aktérky povědomí o historickém vývoji házené a sportovního oddílu TJ Sokol Poruba. Mým cílem bylo analyzovat, zda byla pro respondentky a jejich působení v oddílu klíčová znalost historie oddílu. Tedy zda je pro někoho, kdo provozuje sport v určitém oddíle důležité znát jeho historii. Odpovědi na tyto otázky byly velmi strohé. Žádná z respondentek o historickém vývoji sportovního oddílu TJ Sokol Poruba neměla žádné povědomí. Z výpovědí respondentek bylo zřejmé, že historie oddílu nikdy nebyla předmětem jejich zájmu. Na základě těchto výpovědí je tedy možné říci, že i když se sportu člověk věnuje na vysoké úrovni po značnou část svého života, není nutné o tomto sportu nebo organizaci, ve které sport provozuje, mít jakékoliv hlubší povědomí.

Seznam pramenů a literatury

Prameny

KRONIKA TĚLOCVIČNÉ JEDNOTY “SOKOL,, V PORUBĚ, Josef Bárta, 1933, dostupné online: <https://www.sokolporuba.cz/historie/>. Místo: Soukromý archiv Jiřího Bárty, Poruba. Nepublikováno.

Literatura

Čapková, Kateřina. Češi, Němci, Židé? Národní identita Židů v Čechách. Praha: Paseka, 2005. ISBN 80-7185-695-9

Hendl, Jan. Úvod do kvalitativního výzkumu. Praha: Karolinum, 1997. ISBN 80-7148-549-3

Hroch, Miroslav. Úvod do studia dějepisu. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1985. ISBN 14-383-85.

Olivová, Věra. Lidé a hry: historická geneze sportu. Praha: Olympia, 1979. ISBN neuvedeno

Olivová, Věra. Odvěké kouzlo sportu. Praha: Olympia, 1989. ISBN neuvedeno

Táborský, František. Cílové sporty: základní pravidla, organizace, historie. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1637-4

Táborský, František. Sportovní hry: sporty známé i neznámé. Praha: Grada, 2004. ISBN

Jančálek, Svatopluk. Házená. Praha: Olympia, 1973. ISBN 80-247-0875-2

Jančálek, Svatopluk, Táborský, František, Šafaříková, Jana. Kapitoly z teorie a didaktiky házené. Díl 2. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1974. ISBN neuvedeno

Sekot, Aleš. Sociologie sportu. Brno: Masarykova univerzita: Paido, 2008. ISBN 978-80-247-2562-8

Sekot, Aleš. Sociologie sportu: Aktuální problémy. Brno: Masarykova univerzita, 2013. ISBN 978-80-210-6181-1

Hons, Bohuslav. 80 let národní házené v Severomoravském kraji 1905 - 1985. Ostrava: Svaz národní házené Severomoravského KV ČSTV, 1985. ISBN neuvedeno

Duffková, Jana, Urban, Lukáš, Dubský, Josef. Sociologie životního stylu, Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-123-6

Kubátová, Helena. Sociologie životního způsobu. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2456-0

Táborský, František, Šafaříková, Jana. Kapitoly z teorie a didaktiky házené 3. díl. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1982. ISBN neuvedeno

Jančálek, Svatopluk. Házená : (teorie a didaktika) : učebnice pro posluchače oboru učitelství tělesné výchovy a trenérství. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1978. ISBN neuvedeno

Staněk, Antonín. Útržky z historie mezinárodní házené v olomouckém regionu. Olomouc: Vlastivědné muzeum v Olomouc, 2014. ISBN 978-80-85037-71-5

Velíšek, Jan, Tábořský František. Padesát let házené v České republice. Praha: Český svaz házené, 1998. ISBN neuvedeno

Zajíc, Metoděj. Dějiny házené. Praha: Národní knihtiskárna Kramář a Procházka, 1948. ISBN neuvedeno

Zajíc, Metoděj. Házená v Československu a ve světě. Olomouc: TJ Slavoj, 1975. ISBN neuvedeno

Lexa, Jiří. Odkazy porubských kronik. Ostrava: Městský obvod Poruba ve vydavatelství Montanex, 2007. ISBN 978-80-7225-241-1

Navrátil, Boleslav. Zmizelá Morava a Slezsko: OSTRAVA. Praha: Paseka, 2007. ISBN 978-80-7185-830-0.

Novotná, Hedvika, a další. Metody výzkumu ve společenských vědách. Praha: FHS UK, 2019. ISBN 978-80-7571-025-3.

Miovský, Michal. Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1362-4.

Vaněk, Miroslav a Mücke, Pavel. Třetí strana trojúhelníku: teorie a praxe orální historie. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2015. ISBN 978-80-246-2931-5.

Internetové zdroje

FAJTOVÁ, Yvona. *Sokolovna v Ostravě-Porubě oslaví 121 let. Sportovní vyžití nabízí všem.* Polar televize. [online]. 2022. [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://polar.cz/zpravy/ostravsko/ostrava-poruba/11000030656/sokolovna-v-ostraveporube-oslavi-121-let-sportovni-vyziti-nabizi-vsem>

BÁRTA, Jiří. *Historie porubské sokolovny.* Národní Kronika [Online]. 2016 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://www.narodnikronika.cz/Listovat-kronikou/Historie-porubske-sokolovny>

ČESKÝ SVAZ HÁZENÉ, Z. S. *Historie házené.* [online]. 2023 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://www.handball.cz/aktualita/historiehazene>

Česká házená Czech Handball. *Česká házená Czech Handball* [online]. 2023 [cit. 2023-11-11]. Dostupné z: <https://www.handball.cz/aktualita/cojehazena>

Česká házená Czech Handball. *Česká házená Czech Handball* [online]. 2023 [cit. 2023-11-11]. Dostupné z: <https://www.handball.cz/aktualita/sampionatyamedaile>

TJ Sokol Poruba Házená [online]. 2023 [cit. 2023-11-11]. Dostupné z: <http://hazenasokolporuba.cz/>

DHC Sokol Poruba Ostrava Handball Team. [online]. 2023 [cit. 2023-11-11]. Dostupné z: <https://www.hazenaoporuba.cz/cz/klub/>

Ostrava Poruba. *Ostrava Poruba* [online]. Poruba [cit. 2023-05-12]. Dostupné z: <https://poruba.ostrava.cz/cs/o-porube/zakladni-udaje>

Ostrava Poruba. *Demografický vývoj.* [online]. Poruba [cit. 2023-05-12]. Dostupné z: <https://poruba.ostrava.cz/cs/o-porube/zakladni-udaje/demograficke-udaje>

DK Poklad. *POKLAD Ostrava-Poruba* [Online]. 2023 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://dkpoklad.cz/>

Divadlo Devítka. *Divadlo devítka.* [Online]. 2023. [cit. 2023-05-01] Dostupné z: <https://www.divadlodevitka.cz/>

Studie

ČÁSLAVOVÁ, E., V. JANÁK, P. BERKA a E. GÖRNEROVÁ. *Popularita sportů u české veřejnosti versus jejich prezentace v masmédiích.* Praha, 2003. Akademický výzkum. FTVS UK. Dostupné z: <http://web.ftvs.cuni.cz/eknihy/sborniky/2003-11-20/rtf/04-011%20-%20Caslavovva4-e.doc.rtf>

Další prameny

Rozhovory se sedmi respondentkami pořizené v období 10. 4. 2022 – 20. 5. 2023

Seznam příloh

Příloha č. 1: Otázky k rozhovoru s respondentkami

Příloha č. 2: Rozhovor s Petrou

Příloha č. 3: Rozhovor s Pavlou

Příloha č. 4: Rozhovor s Alicí

Příloha č. 5: Rozhovor s Karolínou

Příloha č. 6: Rozhovor s Marií

Příloha č. 7: Rozhovor s Lenkou

Příloha č. 1: Otázky k rozhovoru s respondentkami

1. Věk
2. Rodinné zázemí – zaměstnání matky, otce
3. Sportují/sportovali rodiče? Jakým sportům se věnují/věnovali?
4. Vedli Tě rodiče ke sportu od mala? Pokud ano, jakým sportům ses věnovala před
5. házenou?
6. Jaké máš vzpomínky na dětství?
7. Jaké máš vzpomínky na školu?
8. Jaké máš vzpomínky na školní tělocvik?
9. Jak ses dozvěděla o házené? Proč zrovna házená? Kdo Tě k tomu přivedl?
10. Věnovala ses kromě házené současně i jinému sportu?
11. Kolik času jsi týdně/měsíčně házené věnovala?
12. Jak jsi sladila házenou se studiem?
13. Jak jsi trávila volný čas?
14. Co ti házená dala/vzala?
15. Jak ses cítila v kolektivu? Co když se někomu nedařilo a „stahoval“ tým dolů? Byla
16. rivalita v týmu?
17. Kdo pro vás byl největším rivalem?
18. Účastnila ses některé z mezinárodních soutěží?
19. Jak bys zhodnotila dosažené úspěchy?
20. Mívala jsi nějaké rituály před zápasem?
21. Měly jste s týmem nějaké rituály před zápasem?
22. Jaké máš vzpomínky na trenéra?
23. Jak dlouho ses házené věnovala a co tě přimělo s házenou skončit?
24. Pokud plánuješ rodinu, povedeš své děti ke sportu a konkrétně k házené?
25. Zajímala ses někdy o historii házené?
26. Víš něco historii klubu TJ Sokol Poruba?

Příloha č. 2: Rozhovor s Petrou

Věk: 26

Datum narození: 1996

Vzdělání: Středoškolské všeobecné s maturitou

Povolání: Administrativní pracovník

L: Jaké máš rodinné zázemí - co dělá maminka a co tat'ka?

P: Maminka je obchodní zástupkyně a tat'ka je profesor na vysoké škole

L: Věnují se rodiče nějakému sportu nebo se věnovali nějakému sportu v dětství?

P: Tat'ka se od svých mladých let věnuje rekreačně fotbalu a maminka jako malá závodně lyžovala a chodila na krasobruslení.

L: Takže Tě rodiče vedli ke sportu už od malička?

P: Ano, dá se říct, že mě vedli ke sportu

L: Jaké máš vzpomínky na dětství?

P: Jako malá jsem se věnovala hodně aktivitám, rodiče chtěli, abych byla všestranná. Takže jsem od malička, asi od 4 let, hrála na klavír, chodila na zpěv do hudební nauky a až později jsem začala sportovat. Dělala jsem atletiku, chodila tancovat a k tomu jsem hrála házenou.

L: Čemu ses tedy věnovala před tím, než jsi začala hrát házenou? Dělala jsi jiné sporty?

P: Jo, od malička, de facto od školky, jsem chodila tancovat a pak se k tancování přidala atletika a pak na základní škole spolužačky hrály házenou v Porubě a nějak mi o tom začaly povídat, a vzaly mě jednou na trénink a od té doby jsem vlastně hrála házenou. To mi bylo nějakých 9 let.

L: Na to navazuje můj další dotaz - o házené ses tedy dozvěděla skrze ty spolužačky na základní škole?

P: Ano

L: A nevíš, jak se ony k tomu dostaly?

P: Myslím, že byly ve škole ve vestibulu na nástěnkách vyvěšené letáky s nábořem

L: Jaké máš vzpomínky na školu?

P: Ze všech studií jsem nejvíce času strávila se svými spolužičky ze střední, díky tomu, že jsem chodila na osmiletý gympl. A musím říct, že kolektiv jsme měli super, ale moc jsem na spolužáky mimo škole neměla čas. Kvůli tomu, že 4x týdně byl trénink a o víkendu zápasy. Takže jsem s nimi nemohla moc jezdit na mimoškolní výlety, ale třeba na lyžáku jsem s nimi byla.

L: A jaké máš vzpomínky na školní tělocvik?

P: Školní tělocvik pro mě byl největší utrpení, protože mě to vůbec nebavilo. Když to řeknu na rovinu, tak holky nebyly na stejné úrovni ve sportu jako já. Častokrát jsem se snažila z hodin tělocviku vyvléct, abych nemusela cvičit. Na základce jsem reprezentovala školu na různých olympiádách nebo závodech. Většinou buď v hodu kriketovým míčkem, nebo oštěpem. Na střední jsem pak už v ničem školu nerepresentovala.

L: A když ses k té házené dostala, čím Tě tak uchvátila, že jsi u toho už zůstala?

P: Možná proto, že to byl kolektivní sport, že to bylo úplně jiné prostředí, než které jsem znala a tak nějak mě bavilo. Protože mě vždycky šlo házení míčem - vybíjená apod. takže jsem vždycky věděla, že mám silné ruce, takže díky tomu mi házená šla. Takže asi i proto pro mě bylo snadnější dělat něco, co mi šlo už od začátku.

L: Na té základní škole ses během toho věnovala i jiným sportům než jen házené?

P: Ještě jsem dělala tu atletiku a chodila jsem tančit, takže tyto 3 aktivity plus k tomu několik dalších aktivit, ale postupem času jsem zůstala už jen u házené. Nejvíce mě to bavilo a proto jsem si to vybrala.

L: Jsi schopná říct, kolik času týdně Ti házená zabírala? Kolik času jsi tomu věnovala?

P: Už od žákyň jsme měly 3 tréninky týdně plus k tomu o víkendu byly zápasy nebo turnaje. Takže docela dost času.

L: Jak jsi na základní škole byla schopna sladit házenou se studiem a potom později na střední škole?

P: Tím, že jsem z 5. třídy přecházela na gympl tak to pro mě bylo obtížnější, protože na tom gymnasiu jsem se potřebovala daleko více učit, ale co se týče školy, tak jsem nikdy nevynechávala tréninky, protože jsem se potřebovala učit. Takže jsem to musela skloubit nějak dohromady, abych když jsem měla nějaký důležitý test tak jsem se na něj učila pozdě do noci nebo o víkendech.

L: Byla jsi schopna během toho času, co ti brala házená a studium si najít kluka?

P: Dá se říct, že v pubertálním věku jsem o takových věcech úplně nepřemýšlela.

L: Jak jsi tedy trávila volný čas? Když Ti většinu času brala házená, víkendy byly turnaje nebo zápasy - měla jsi vůbec nějaký volný čas a pokud ano, jak jsi ho strávila?

P: Volného času bylo hodně málo, přes týden vlastně skoro vůbec. To bylo možná volno jeden nebo dva dny. Takže tento čas jsem byla doma a využila jsem čas ke studiu nebo jsem se viděla se spolužačkama z gymnasia. A co se týče letních prázdnin tak jsme měly volno jen 3 týdny nebo měsíc. A v srpnu, někdy už i dřív, se začínala letní příprava. Takže jsem o prázdninách kvůli tomu nemohla tolik jezdit na Slovensko za rodinou ani jinde na dovolenou s rodinou. Takže jsem vlastně veškerý svůj čas trávila na házené.

L: K tomu se váže další dotaz. Chtěla bych se zeptat, co Ti házená vzala a co Ti dala? Popisuješ, že Ti primárně vzala hodně volného osobního času, na úkor házené jsi přicházela i o hodně času s kamarády mimo házenou, ale co Ti ta házená dala?

P: Dala mi přátelství na celý život. Dala mi to, že musím každý den dělat nějakou sportovní aktivitu.

L: Takže sis zvykla na aktivní způsob života?

P: Ano, hodně jsem si zvykla na aktivní život. A hlavně teda to přátelství, protože tím, že v házené jsou turnaje pro týmy z celého světa, kde se seznamujeme s dalšími lidmi, co hrajou házenou, tak máme díky tomu hodně kamarádů i mimo město.

L: Házená je kolektivní sport, jak ses v tom kolektivu cítila a jak ses tam sžila? A co když byl v kolektivu někdo, kdo nebyl tak šikovný a během těch zápasů stahoval tým dolů a nedařilo se mu, vznikala díky tomu rivalita v týmu?

P: Musím říct, že jsme měly vždycky štěstí na kolektiv nebo tedy já jo. Takže si myslím, že až taková rivalita tam nebyla, ale vždycky se našel někdo, kdo s tebou hrál na stejném postu a prostě jsi chtěla být lepší než on. Tak to bude asi vždycky.

L: A když se někomu nedařilo, dávaly jste mu nějak najevo, že vás stahuje dolů a kazí vám výsledky?

P: Myslím si, že ne. Nebo si neuvědomuju, že by byl nějaký případ, kdy bychom dávaly někomu najevo, že ty si na prd, ty nám to kazíš, my tě nechceme. To se nikdy nestalo.

L: Když jsi mluvila o té rivalitě uvnitř týmu, kdo naopak byl rivalem pro celý váš tým v rámci soutěže?

P: Myslím, že jsme byli velcí rivalové s Karvinou, a když byla rozdělena Hrabůvka a Poruba, tak s Hrabůvkou. Pak se to spojilo.

L: A jak ve starším věku, v dorostenecké soutěži?

P: Karviná zůstala, protože ty s náma hrály stejnou soutěž a myslím si, že Olomouc.

L: Mluvila jsi o turnajích a zápasech - účastnila ses nějaké z mezinárodních soutěží v rámci klubu?

P: Ano, zúčastnila jsem se Challenge Cupu a Evropských pohárů.

L: Dosáhly jste tam nějakých úspěchů, na těchto turnajích?

P: Většinou jsme postoupily do pozdějších kol, ale nikdy jsme nedošly do finále.

L: A jak bys zhodnotila celkově dosažené úspěchy za celou svou házenkářskou kariéru? Čeho jsi dosáhla, čeho si vážíš a co považuješ za největší úspěch?

P: Za největší úspěchy považuji asi 2. a 3. místo v nejvyšší ženské soutěži a vůbec to, že jsem se tam dostala. Jako malá jsem nikdy nedoufala, nebo nepřemýšlela nad tím, že se dostanu až tak daleko. Bohužel pro mě zklamání, že když jsem měla jít do reprezentace, tak jsem onemocněla a pak už jsem se tam nikdy nedostala díky další konkurenci.

L: Jak dlouho se házené věnovala? Ty s házenou dále pokračuješ - jak dlouho se teď házené věnuješ? A co Tě přimelo k tomu, abys hrála až do teď?

P: Házenou jsem začala hrát v 9 letech a věnovala jsem se jí až do 22 let. Pak jsem na rok hrát přestala, ale tím, že mi to hodně chybělo a měla jsem kvůli tomu i zdravotní problémy, tak jsem se k házené zase vrátila a do dneška jsem aktivním sportovcem.

L: Pokud v budoucnu plánuješ rodinu, myslíš si, že své děti povedeš ke sportu a konkrétně k házené?

P: Určitě svoje děti povedu ke sportu, ale jako bude to záležet na nich. Že pokud vyloženě nebudou chtít nebo se jim to nebude líbit, nebo se jim nebude líbit v kolektivu, tak to rozhodnutí pak nechám na nich. Ale pokud se nebudu věnovat nějakému konkrétnímu sportu, tak je budu vychovávat tak, aby aspoň chodily na hory nebo do fitka. Aby se věnovaly nějakým

fyzickým aktivitám. Ale konkrétně házené - v minulosti jsem si říkala, že i jo, ale teďka kdo ví no.

L: Zajímala ses někdy o samotnou házenou, odkud se házená dostala do Česka, od kdy se v Česku házená hraje, z čeho se vyvinula apod.?

P: Asi jsem to někdy zkoumala na střední škole, když jsem musela mít referát. Myslím si, že házená pochází z Dánska, ale jistá si na 100% nejsem a jak se dostala do Česka a jak dlouho se tady hraje, to jsem úplně nezkoumala.

L: A nějakou historii ohledně klubu TJ Sokol Poruba znáš?

P: Maximálně co se týče nějaké novodobé historie, že hrajou nejvyšší ligu, že byly jednou mistryně ČR. A pak 2. a 3. místa a jinak nevím.

L: Měla jsi před zápasem nějaké rituály?

P: Ani moc ne. Jen jsme se spoluhráčkou měly takový předzápasový pozdrav. Jako tým jsme ale žádný rituál neměly.

L: Jaké máš vzpomínky na trenéra?

P: Nejvíce si pamatuju trenéry z dorostu, jak z mladšího tak staršího. S nima máme asi nejvíce zážitků. Trenérka v mladších dorostenkách se hodně snažila nás vychovat tak, abychom držely s holkama při sobě jako tým. Myslím, že to se jí opravdu povedlo. Protože od té doby máme dobrou partu pořád a bavíme se dodnes, i když už je to asi 10 let od mladších dorostenek. Takže si myslím, že tohle se jí opravdu povedlo. Vždycky se snažila nám vymýšlet různé teambuildingy a vedla nás tak, abychom držely při sobě a táhly za jeden provaz. Stejně na to pak navazoval i trenér staršího dorostu, ale ve starším dorostu jsme se už více snažily o úspěchy v soutěži. Trenér se už nesoustředil nejen na to, abychom byly dobrý parta, ale abychom měly i výsledky. Na trenéry z nižších kategorií si taky vzpomínám, ale asi ve mně nezanechali to stejné, co trenéři, které jsme měly v pubertě, a byli s námi nejdéle.

Příloha č. 3: Rozhovor s Pavlou

Věk: 25

Datum narození: 1997

Vzdělání: Vysokoškolské

Povolání: Administrativní pracovník, momentálně na rodičovské dovolené

L: Jaké je Tvé rodinné zázemí? Jaké zaměstnání mají Tví rodiče?

P: Rodiče jsou oba dva OSVČ, podnikají.

L: Věnovali se rodiče sportu?

P: Otec kdysi hrál házenou závodně a poté i trénoval. Maminka hrála v mládí taky házenou, ale jen v nižších kategoriích, mladší žačky. Tatka ten hrál snad až do 40 let za klub Ostrava Vítkovice. Potom trénoval kluky v Ostravě, v Karviné extraligu mužů, kde byl asistentem trenéra. Mám i sourozence, kteří sportují - brácha do 25 let hrál házenou na vrcholové úrovni, než skončil kvůli zranění a druhý bratr hrál florbal na vrcholové úrovni v zahraničí.

L: Vedli Tě rodiče ke sportu od mala? Pokud ano, jakým sportům ses věnovala před házenou?

P: Od mala jsem vlastně vyrůstala jen v házené, žádná jiný sport jsem ani nezkoušela. Tatka i mamka mě oba přiměli už snad na základce v první nebo druhé třídě k házené. To jsem si ale pak rozmyslela, že to dělat nechci. O rok později jsem se k tomu ale stejně vrátila a zůstala jsem u házené až do dospělosti.

L: Jaké máš vzpomínky na dětství?

P: Na dětství mám moc pěkné vzpomínky. Trávili jsme spoustu času hlavně na házené, protože naši se hodně věnovali bráchovi. Jezdili jsme s ním po republice na zápasy a na turnaje. A nehrál jen bratr, ale i bratranec takže jsme to různě střídali a já sama jsem pak na házené trávila spoustu času. To byly jak turnaje, tak zápasy.

L: A jaké máš vzpomínky na školu?

P: Když to vezmu z pohledu té házené, tak to jsme hrály ještě v Hrabůvce, kde jsem hrávala házenou na betonu, kde to byl prostě jen kroužek. Pak asi od osmé třídy jsem už hrála v Porubě, kde to začalo mít nějakou úroveň a to už ta házená měla i určitý rozměr co se týkalo volby střední školy. Proto jsem vlastně šla na sportovní gymnázium, abych mohla skloubit školu i házenou a mohla mít individuální plán.

L: A co školní tělocvik? Na ten vzpomínáš jak?

P: Na základce mě moc nebavil, protože gymnastik a podobně nebyly moc pro mě, a hlavně na základce míčové sporty. Protože když to jedna z holek ovládá, nějaké ty vybíjené a zbytek to neovládá tak je to těžké. Takže na základce mě tělocvik nebavil. Na sportáku už to bylo potom jiné, protože tam to bylo hodně individuální. Mohli jsme se soustředit na ty oblasti, které jsme potřebovali. Z tělocviku jsme ale taky často měli omluvenky na své tréninky s házenou.

L: Jak ses dozvěděla o házené? Proč zrovna házená a kdo Tě k tomu přivedl?

P: K házené mě přivedli rodiče a bylo to jednoduše tak, že mi řekli - budeš hrát házenou. Tak jsme prostě šli na házenou. Takhle jsem se tedy o tom dozvěděla a nic jiného mi nezbylo.

L: Jsi schopná říct, kolik času jsi týdně/měsíčně házené věnovala?

P: Když jsme byly mladší, tak to byly 2-3 tréninky týdně a k tomu nějaký turnaj nebo zápas. Potom později to byly tréninky 4x - 5x týdně, zápas každý víkend a kolikrát zápasy za 2 věkové kategorie. Takže jednu dobu to bylo opravdu náročné. V kategoriích starší dorost a ženy, tam jsme toho měly nejvíc. To byly 4 tréninky s dorostem a zápas s dorostem a k tomu jeden trénink s ženama a zápas s ženama. Takže ze 7 dní v týdnu jsem 6 dní věnovala házené.

L: Jak se Ti podařilo skloubit házenou se studiem?

P: Jelikož jsem šla na ten sportovní gympl, tak bych řekla, že jsem to sladila až moc dobře. Protože ta škola mi umožnila se věnovat oběma věcem současně najednou.

L: Jak jsi trávila volný čas?

P: Tak toho volného času zase nebylo tolik. Ale když už jsem volný čas měla, tak jsem ho stejně trávila s kamarádkama z házené anebo jsem čas trávila se svým přítelem.

L: Když se na to podíváš s odstupem času - co Ti házená vzala a co naopak dala?

P: Vzala mi hlavně teda ten čas. Protože člověk byl opravdu o víkendech pryč, když se třeba jezdilo na zápasy přes celou republiku. Ale na druhou stranu jsem si v házené vybudovala takové přátelství, že mi vlastně nic nechybělo. Možná mi uteklo pár rodinných oslav, nějaká dovolená, ale nikdy to nebylo tak, že bych strádala. Protože přátelství jsem měla hlavně v té házené. Takže házená mi dala jak ty kamarády, tak i určitou disciplínu, vychování a základ do života.

L: Jak ses cítila v kolektivu?

P: V kolektivu jsem se cítila dobře. Obzvlášť v určitých kategoriích, když už jsme spolu byly dlouho a byly jsme zajetý tým. Tak to bylo úplně perfektní. A o tom kolektivu to hlavně bylo. Já jsem během let dala pauzu a pak když jsem se vracela po dvou letech, tak ten kolektiv tam už potom nebyl a ta házená pro mě pak ztratila význam. Když je házená kolektivní sport a ten kolektiv tam pak není, tak tam člověk nemá moc pro co jít.

L: Co když se v týmu někomu nedařilo a stahoval tým dolů? Byla v týmu rivalita?

P: Když přišel někdo nový a moc nevěděl, tak jsme se mu snažily pomoci. Rivalita spíš mezi těma ženama. Když byl přechod mezi ty starší, nebo když chodily holky z áčka pomáhat do bečka. Tam něco takového bylo, aby si vlastně člověk zahrál.

L: Kdo pro vás byl největším rivalem?

P: Největší rival byl pro nás Olomouc, v kategorii mladší- starší dorostenky.

L: Účastnila ses nějaké mezinárodní soutěže?

P: Ano. Mezinárodní soutěže jsme se účastnily vlastně každý rok na mezinárodním turnaji Prague Cup a tam se nám jeden rok podařilo vyhrát finále skupiny B. Nic dalšího mezinárodního tam nebylo.

L: Podařilo se vám s týmem dosáhnout nějakých úspěchů? Pokud ano, jak bys je zhodnotila?

P: Tak za úspěch považuji to finále na Prague Cupu, účast na Olympiádě dětí a mládeže a pak za úspěch považuji už jen to, že jsme hrály tu nejvyšší možnou soutěž v naší kategorii. Hrály jsme nejvyšší ligu v republice a jeden rok v dorostu jsme skončily třetí.

L: Mívala jsi před zápasem nějaké rituály?

P: Osobně jsem žádné neměla, jen dobrá snídaně. Ale s holkama jsme si pletly vlasy, poslouchaly jsme písničky a měly jsme společnou týmovou rozcvičku s naším oblíbeným playlistem.

L: Co trenéři, jak na ně vzpomínáš?

P: Záleží, na kterého, za ty roky jich bylo spousta. Nejlepší vzpomínky mám na paní trenérku z mladšího dorostu a pana trenéra ze staršího dorostu. Což byli dva trenéři, kteří přišli v době, kdy jsme měly super kolektiv a kdy ta házená opravdu někam vedla a kdy to pro mě mělo největší význam. A myslím si, že nám oba hodně dali. Tréninky byly dobře sestavené, zároveň pro nás byli i rodina. Dali nám určitou disciplínu, ale nebylo to jen o tom drilu, ale byla to i sranda. Na tyhle dva trenéry teda vzpomínám nejvíc. V součtu jsme je měli možná 7 let, a to je polovina mé kariéry.

L: Jak dlouho ses házené věnovala a co Tě přimělo s házenou skončit?

P: Házené jsem se věnovala od dětských let až do dospělosti, asi od 8 do 22 let. Skončila jsem s ní, protože když už člověk dozrává a potřebuje nějaké zázemí, jistotu a peníze, tak si ve výsledku rozmyslí, jestli se chce věnovat koníčkům, i když mu to třeba jde, ale nemá z toho

tolik, kolik by potřeboval. Je to pak i na úkor nějakého rodinného života. Takže mě přimělo skončit to, že jsem se chtěla věnovat rodinnému životu i jiným koníčkům a práci. Všechno dohromady to prostě nešlo, a kdyby už to šlo, tak by to u nás v republice muselo vypadat jinak, musela by ta házená být dobře ohodnocena, aby to mělo smysl to dělat. A to u nás prostě není. Jednou jsem si to zkusila, kdy jsem hrála za ženy A, a i když tam pro mě byly přizpůsobené podmínky, abych se mohla věnovat i té práci tak i přes to se finančně nevyplatilo se tomu věnovat a obětovat tolik času. Ale asi záleží na každém, čemu dá větší váhu.

L: Pokud plánuješ rodinu, povedeš své děti ke sportu a konkrétně k házené?

P: Ke sportu určitě ano, protože sama moc dobře vím, co mi ten kolektivní sport dal. Hlavně pro to přátelství, protože takové kamarády si podle mě dítě nemá dnes moc možnost mimo sport najít. Ale nevím, jestli bych to chtěla vést k házené. Možná na zkoušku, ale tím, že vím, jak to chodí, tak bych byla radši, kdyby se zkusil jiný sport.

L: Zajímala ses někdy o historii házené?

P: Já ne, ale můj taťka ano. Vede si domácí kroniky o vývoji házené tady u nás v Česku. Vzhledem k tomu, že tu házenou hrál, tak může srovnat, jaké to bylo za jeho doby a jak se to změnilo.

L: Víš něco o historii klubu?

P: O historii nic nevím, spíš mám jen přehled o tom, co se tam děje posledních 10 - 15 let.

Příloha č. 4: Rozhovor s Danou

Věk: 25

Datum narození: 1997

Vzdělání: Středoškolské s maturitou

Povolání: Zdravotní sestra

L: Jaké máš rodinné zázemí - co dělá maminka a co tat'ka?

D: Mamka pracuje jako obsluha na čerpací stanici a tat'ka je v invalidním důchodu a předtím pracoval na šachtě horníka.

L: Věnují se rodiče nějakému sportu nebo se věnovali nějakému sportu v dětství?

D: Mamka nesportovala nikdy a tat'ka hrál závodně fotbal asi do 23 let, než měl úraz kolene. A teď se rekreačně rodiče věnují turistice, badmintonu, tenisu a jezdí na kole.

L: Vedli Tě tedy rodiče ke sportu od mala? Pokud ano, jakým sportům ses věnovala před házenou?

D: Jo vedli, od mala jsem taky chodila na badminton, tenis a hodně jsme jezdili na hory lyžovat.

L: Na dětství máš tedy hodně hezkých vzpomínek?

D: Ano, vzpomínky mám dobré, vyrůstala jsem úplně rodině, hodně času jsem strávila i s babičkou a dědou a mám o 4 roky mladší sestru, takže jsem hodně času trávila i se sestrou.

L: A jaké máš vzpomínky na školu?

D: Na základku dobrý, to jsme měli i hezké vztahy ve třídě a měla jsem tam hodně blízké kamarádky, se kterými jsem trávila hodně času mimo školu. Na střední škole se to docela zlomilo, moc se mi do školy chodit nechtělo a byla jsem docela lajdák. Prvák, druhák ještě

dobrý, ale ve třetíáku a čtvrtáku už to bylo horší. No a teď jsem na výšce a jsem takový věčný student. Jsem v posledním ročníku, ale mám pozastavené studium.

L: A co školní tělocvik, jaké máš na to vzpomínky?

D: Tělocvik mě bavil, a tím, že jsem hrála házenou tak mi všechno šlo dobře. Kromě teda gymnastiky, výmyky a šplhání po laně, to mi nikdy nešlo.

L: Jak ses dozvěděla o házené? Proč zrovna házená? Kdo Tě k tomu přivedl?

D: K házené mě přivedli rodiče a bylo to tak, že od mamky kolegyně z práce měla v házené dceru. Takže mě pak přivedli do mladších začek a už jsem u toho zůstala.

L: Kromě házené ses věnovala i jinému sportu?

D: Ne, jinému sportu jsem se nevěnovala.

L: Můžeš říct, kolik času jsi týdně/měsíčně házené věnovala?

D: V mladších kategoriích jsme měli tréninky 3x týdně a ve starších pak 4-5x týdně plus zápasy nebo turnaje o víkendu.

L: Jak se Ti dařilo skloubit házenou se studiem?

D: Docela těžko, nějak to šlo, ale bylo to pro mě náročné. Učila jsem se většinou po cestě na trénink v tramvaji nebo v autobuse po cestě na zápas nebo večer po tréninku.

L: Jak jsi trávila volný čas?

D: Moc volného času nebylo, ale když už jsem měla volno tak jsem ho stejně trávila s holkama z házené anebo jsem trávila čas s rodiči.

L: Jsi schopná říct, co ti házená dala a co naopak vzala?

D: Vzala mi ten volný čas a zdraví. Ale dala mi přátelství, která trvají až do dneška a tyk mi dala disciplínu a řád.

L: Házená je kolektivní sport, jak ses teda cítila v kolektivu? A co když se někomu nedařilo? Byla rivalita v týmu?

D: V kolektivu jsem se cítila dobře a oblíbená. Rivalita asi byla, protože tam vždycky někdo měl takovou nadvládu nad ostatníma a často se vytvářely skupinky. To takhle bylo vždycky.

L: Kdo pro vás byl největším rivalem?

D: V mladších kategoriích to byla Karviná a v pozdějších kategoriích Olomouc.

L: Účastnila ses některé z mezinárodních soutěží?

D: Jen mezinárodního turnaje Prague Cup a Československé ligy ve starších žáčkách.

L: Dosáhly jste v rámci těchto soutěží nějakých úspěchů? Jak bys je zhodnotila?

D: Žádných velkých úspěchů jsme nedosáhly, ale zhodnotila bych je asi kladně, nějaké medaile doma jsou, tak dobrý.

L: Mívala jsi nějaké rituály před zápasem?

D: Poslouchala jsem hodně písničky. A společně s holkama jsme taky poslouchaly písničky, pletly vlasy a společná rozcvička.

L: A co trenéři, jaké máš na ně vzpomínky?

D: Nejvíc v paměti mi zůstali trenéři z mladšího a staršího dorostu. Tihle mi po všech stránkách předali nejvíc. Tady už se hrálo na výsledky a ta házená vypadala úplně jinak, než v žáčkách. Měly jsme i super partu a na tréninky jsem se vždycky těšila.

L: Jak dlouho ses házené věnovala a co tě přimělo s házenou skončit?

D: Házené jsem se věnovala asi od 10 do 20 let, takže cca 10 let. V pozdějším věku se už holky rozutekly po republice na vysoké školy, takže se nám rozpadl i kolektiv a tím pádem to pro mě už nemělo takový smysl. Takže rozpad toho kolektivu a taky změna trenéra.

L: Pokud plánuješ rodinu, povedeš své děti ke sportu a konkrétně k házené?

D: Určitě bych je chtěla vést ke sportu, ale nevím, jestli přímo k házené. Ráda bych to udělala tak, že je dám na individuální i kolektivní sport a pak ať se sami rozhodnou, co je baví více.

L: Zajímala ses někdy o historii házené?

D: Nezajímala.

L: Víš něco historii klubu TJ Sokol Poruba?

D: Nevím.

Příloha č. 5: Rozhovor s Alicí

Věk: 26

Datum narození: 1996

Vzdělání: Středoškolské s maturitou

Povolání: Prodavačka

L: Jaké je Tvé rodinné zázemí – zaměstnání matky, otce?

A: Mamka je ředitelka distribučního centra a tatka je kuchař.

L: Sportují/sportovali rodiče? Jakým sportům se věnují/věnovali?

A: Závodně nikdy, jen rekreačně. Mamka volejbal a tatka ping pong

L: Vedli Tě rodiče ke sportu od mala? Pokud ano, jakým sportům ses věnovala před házenou?

A: Jo, rodiče mě ke sportu vedli už od mala. Začalo to možná někdy ve školce, kdy jsem chodila na tanečky a gymnastiku a později na základní škole atletika, to bylo před házenou.

L: Jaké máš vzpomínky na dětství?

A: Vzpomínky mám hezké, mám plno zážitků s mamkou a bráchou, kdy jsme hodně cestovali vlakem. Mamka nás hodně brala na výlety s tetou a sestřenicí.

L: Jaké máš vzpomínky na školu?

A: Na školu mám dobré vzpomínky, hlavně na gympl. Chodila jsem na sportovní gympl a bylo tam hodně sportovních akcí a to mě hodně bavilo.

L: Jaké máš vzpomínky na školní tělocvik?

A: Na základní škole jsme se museli účastnit všeho, ale na tom sportovním gymplu bylo dobré, že už jsme neměli všechny hodiny povinné.

L: Jak ses dozvěděla o házené? Proč zrovna házená? Kdo Tě k tomu přivedl?

A: O házené jsem se dozvěděla náhodou, když jsem strašně chtěla hrát volejbal a jednou jsem se šla podívat na trénink do haly v Porubě, tak ještě předtím byl trénink házené. Pan trenér, který trénink vedl se mamky zeptal, jestli nechci zkusit házenou a tak jsem šla.

L: Věnovala ses kromě házené současně i jinému sportu?

A: Bylo období, kdy jsem během házené dělala současně atletiku. Kdy se mi dost dařilo, dostala jsem se i do reprezentace, ale nakonec zvítězila házená, za což jsem takhle zpětně ráda.

L: Kolik času jsi týdně/měsíčně házené věnovala?

A: V těch mladších kategoriích to bylo asi 3x týdně trénink a o víkendu zápasy. Později to bylo už častěji, 4-5 tréninků týdně a zase zápasy nebo turnaje o víkendu. Pak v ženách už toho bylo opravdu hodně, kdy jsme měly 8 tréninků týdně plus zápasy o víkendu.

L: Jak jsi sladila házenou se studiem?

A: Bylo to náročné, ale nějak se to zvládnout dalo. Našla jsem si v tom svůj systém a pak to šlo.

L: Jak jsi trávila volný čas?

A: Volného času moc nebylo, ale když už nějaký by, tak jsem ho trávila s kamarády z házené.

L: Co ti házená dala/vzala?

A: Házená mi dala strašně moc přátel, naučila mě disciplíně a schopnosti se ovládat, protože ne vždycky se vám líbí, co děláte na tréninku, ale dělat to prostě musíte. A naopak co mi

vzala? No co si tak uvědomuju, tak třeba možnost letních brigád, protože nebyl čas. Byly tréninky, soustředění a na brigády už pak nebyl čas. Ale nelituju ničeho.

L: Jak ses cítila v kolektivu? Co když se někomu nedařilo a „stahoval“ tým dolů? Byla rivalita v týmu?

A: V kolektivu jsem se cítila dobře, myslím si, že jsem nekonfliktní typ a dokážu vyjít s každým. A rivalitu v týmu jsem asi nevnímala. Brala jsem to tak, že si zahrajeme všechny a vždycky jsem byla ráda, že jsem měla možnost na tom hřišti být. A co se týče toho, že pokud někdo tým stahoval dolů, tak od toho tam byl hlavně trenér, aby to řídil, ale samozřejmě, že byly holky naštvané, že se nedaří pak celkově získávat ty výsledky.

L: Kdo pro vás byl největším rivalem?

A: Co si tak pamatuju, tak to bylo družstvo Karviné a Hrabůvka. Ve starších kategoriích Olomouc a asi Slavie.

L: Účastnila ses některé z mezinárodních soutěží?

A: V žactvu to byla Československá liga a pak to byly spíš turnaje. Potom v ženách zase Československá liga a poháry.

L: Jak bys zhodnotila dosažené úspěchy?

A: Já si vlastně nejsem jistá, jestli jsem nějaký úspěch zažila, ale myslím si, že jsme si užila každý zápas a to, jestli jsme měly medaili nebo ne, není pro mě tak důležité.

L: Mívala jsi nějaké rituály před zápasem?

A: Já osobně jsem žádný neměla, ale s týmem jsme měly nějaký pokřik, v dětství maskoti. Víc si teď nevybavím.

L: Jaké máš vzpomínky na trenéra?

A: No, trenérů jsem měla hodně, ale na každého vzpomínám v dobrém a myslím, že každý z nich mi něco dal a něco mě naučil. Každý byl jiný.

L: Jak dlouho ses házené věnovala a co tě přimělo s házenou skončit?

A: Házené jsem se věnovala od 3. třídy, měla jsem pak i nějaké pauzy, kdy jsem nehrála, ale skončila jsem ve 25 letech a to ze zdravotních důvodů.

L: Pokud plánuješ rodinu, povedeš své děti ke sportu a konkrétně k házené?

A: Pokud se mi poštěstí a budu mít někdy v budoucnu rodinu, tak určitě děti povedu ke sportu a pokud je bude zajímat házená, tak jim v tom bránit nebudu.

L: Zajímala ses někdy o historii házené?

A: O historii samotné házené jsem se nikdy nezajímala, ale pamatuju si, že jsem jednou psala seminární práci na téma házené, a to je tak všechno.

L: Víš něco historii klubu TJ Sokol Poruba?

A: Je to možná smutné, ale o historii svého klubu nevím vůbec nic. Vím, že jsme v minulosti získali titul mistra ČR, ale jinak nevím vůbec nic.

Příloha č. 6: Rozhovor s Karolínou

Věk: 26

Datum narození: 1996

Vzdělání: Středoškolské všeobecné s maturitou

Povolání: Učitelka v mateřské škole

L: Jaké je Tvé rodinné zázemí? Jaké zaměstnání mají Tví rodiče?

K: Můj otec je technik výtahů, matka pracuje v obchodě - paní prodavačka.

L: Sportují nebo sportovali rodiče za mlada? Jakým sportům se případně věnují nebo věnovali?

K: Ne, rodiče se nikdy ničemu nevěnovali, ani teď se žádnému sportu nevěnují.

L: Takže Tě rodiče ke sportu moc nevedli?

K: No, díky tomu, že se sami nikdy ničemu nevěnovali, tak ani mě k tomu nevedli. A před házenou jsem žádný jiný sport nedělala.

L: Jaké máš vzpomínky na dětství?

K: Na dětství mám hezké vzpomínky. Velkou částí mého dětství byla už házená, takže na to ráda vzpomínám - na turnaje, na kamarády. Ale ne jen na házenou, s rodinou mám taky hezké vzpomínky. Mám dva mladší sourozence a s nimi mám taky hodně hezkých vzpomínek z dětství.

L: Jaké máš vzpomínky na školu?

K: Na školu mám takové neutrální vzpomínky, všechno bylo fajn. Z předmětů mě nejvíc bavil tělocvik a angličtina.

L: Když Tě tělocvik bavil nejvíce, jak na něj vzpomínáš?

K: Dobře. V tělocviku jsem reprezentovala naši školu na různých akcích skoro v každém sportu, který byl možný. Třeba ve volejbale, ve vybíjené, v házené nebo v hodu kriketovým míčkem.

L: Jak ses o házené dozvěděla? Proč zrovna házená? Kdo Tě k tomu přivedl?

K: O házené jsem se dozvěděla tak, že k nám do školy přišel pan trenér z Poruby dělat nábor dětí do přípravy. A tak jsem šla na trénink, aniž bych věděla co to házená je a už jsem u toho zůstala.

L: Dokážeš říct, kolik času jsi týdně/měsíčně házené věnovala?

K: V mladších kategoriích to bylo 3x týdně hodinu a půl a ve starších kategoriích jsme měli tréninky 4-5 týdně hodinu a půl a zápasy nebo turnaje o víkendu.

L: Jak se Ti podařilo sladit házenou se studiem?

K: V pohodě, po škole jsem jezdila na tréninky a učila jsem se pak večer.

L: A jak jsi trávila volný čas?

K: Díky házené jsem toho volného času moc neměla, ale když už jsem měla volno tak jsem ho stejně trávila s holkama z házené.

L: Když to zhodnotíš takhle zpětně, co Ti házená dala a co Ti vzala?

K: Vzala mi teda asi hlavně volný čas, ale zase mi dala přátelství, která trvají až dodnes, plno zážitků a vzpomínek. Taky kondici. A naučila mě spolupráce a fungování v kolektivu.

L: Když zmiňuješ kolektiv, jak ses v něm cítila? A co když se někomu v týmu nedařilo a „stahoval“ tým dolů? Byla tam rivalita?

K: V kolektivu jsem se cítila dobře, já jsem vždycky byla takový bavič. V mini začkách byla velká rivalita, až možná šikana. Starší holky byly na ostatní zlé. Ale ve starších kategoriích jsem to už nevnímala.

L: A kdo byl největším rivalem pro váš tým?

K: V nejmladších kategoriích Karviná a Hrabůvka a později Olomouc.

L: Účastnila ses s týmem některé z mezinárodních soutěží?

K: Československé ligy v mladších a starších začkách a na mezinárodním turnaji Prague Cup.

L: Podařilo se vám na některých ze soutěží uspět?

K: Vyhrály jsme sokolské přebory v mladších začkách.

L: Mívala jsi nějaké rituály před zápasem?

K: Sama ne, ale společně s holkama jsme před zápasem poslouchaly písničky, pletly jsme si vlasy a měly jsme společnou rozcvičku a pak společný pokřik přímo před zápasem.

L: A co trenéři, jak na ně vzpomínáš?

K: Na všechny trenéry za celou dobu mám dobré vzpomínky, ale nejvíc vzpomínám na paní trenérku z mladšího dorostu a pana trenéra ze staršího dorostu. Tohle období jsme měly i s holkama nejlepší partu, měly jsme i výsledky a házená mě v tuhle dobu asi i nejvíc bavila.

L: Jak dlouho ses házené věnovala a co tě přimělo s házenou skončit?

K: Věnovala jsem se jí od 6 do 20 let a s házenou mě přiměla skončit výměna trenéra. S házenou jsem ale skončila jen na hráčské úrovni, potom co jsem přestala hrát jsem si udělala trenérskou licenci a teď trénuju přípravku a mini žáky. To jsou děti od 5 do 11 let.

L: Pokud plánuješ rodinu, povedeš své děti ke sportu a konkrétně k házené?

K: Určitě, určitě ke sportu a i konkrétně k házené. Nejspíš je asi nepovedu třeba k hudebním nástrojům, nejlépe prostě sport a hlavně kolektivní.

L: Zajímala ses někdy o historii házené?

K: Ne.

L: Víš něco historii klubu TJ Sokol Poruba?

K: Nevím.

Příloha č. 7: Rozhovor s Marií

Věk: 26

Datum narození: 1997

Vzdělání: Středoškolské s maturitou

Povolání: Student

L: Jaké je Tvé rodinné zázemí? Čím se živí matka a otec?

M: Rodiče jsou rozvedení. Matka je učitelka v mateřské škole a otec je realitní makléř.

L: Sportují nebo sportovali v mládí rodiče?

M: Ano, sportovali. Mamka hrála v dětství a pak i v pubertě závodně softball a tatka sportoval a sportuje jen rekreačně - tenis, fotbal a basketbal. Oba se věnují i zimní, sportům.

L: Vedli Tě rodiče ke sportu od mala?

M: Ano, vedli. Se sestrou nás ke sportu vedli už od mala. Chodily jsme na tanečky a mamka nás pak později přivedla k softballu. Obě jsme závodně lyžovaly, ale to bylo hodně časově náročné a ani jsem se moc nechytly, tak jsme skončily. Já jsem pak chodila ještě na basketbal a pak teda i házenou.

L: Jaké máš vzpomínky na dětství?

M: Na dětství mám fajn vzpomínky. Především vzpomínám na ty sporty a na zážitky z nich, taky na výlety s rodiči a jak se nám věnovali a vymýšleli nám různé aktivity.

L: A co škola? Jaké máš vzpomínky na školu?

M: Na školu vzpomínám asi taky v dobrém, nevzpomínám si na žádný negativní zážitek, bylo to takové průměrné období. Měla jsem hodně kamarádů, byla jsem průměrný žák. Věděla jsem, že mi to celkem jde a nemusím, jsem moc snažit, tak jsem nějak procházel a s dvojkama, trojkama a spíš jsem si to užívala.

L: Jaké vzpomínáš na školní tělocvik?

M: Hodně dobře, vždy jsem vynikala nad ostatníma holkama. Na střední jsem pak i měla tělocvik s klukama, kde jsme byly asi jen dvě holky. Hodně jsme hráli fotbal a míčové hry. Holky dělaly hodně gymnastiku a to mě nebavilo a byla jsem ráda, že se vybiju s klukama.

L: Jak ses dozvěděla o házené? Proč zrovna házená? Kdo Tě k házené přivedl?

M: O házené jsem se dozvěděla od dědy, který se jí věnoval a pak i skrze tatku, kteří chtěli, abych to zkusila, a pak jsem u toho už zůstala.

L: Věnovala ses kromě házené současně i jinému sportu?

M: Ano, současně jsem se ještě věnovala basketbalu. Asi rok jsem zvládala stíhat všechny tréninky, když ještě nebyla moc náročná škola, ale pak už jsem se si musela vybrat. A vybrala jsem si házenou.

L: Kolik času jsi týdně/měsíčně házené věnovala?

M: No, docela dost. Týdně jsme měly 3 tréninky, pak když jsme byly starší taky 4. A k tomu o víkendech zápasy.

L: Jak se Ti podařilo sladit házenou se studiem?

M: Relativně v pohodě, studovala ještě na střední s tím, že před maturitou jsem už házenou opustila, kvůli přípravě na maturitu a kvůli vysoké, aby se mohla plně věnovat škole.

L: Jak jsi trávila volný čas?

M: Pokud jsem teda nebyla na tréninku, na zápase nebo někde na výjezdu na celý víkend, tak jsem byla rada, že jsem doma. Protože to bývalo náročné. Přijít ze školy, naobědvat se, sbalit si tašku a jít na trénink. A pak večer přijít hotová z tréninku. Ve volném čase jsem se snažila odpočívat anebo jsem byla s kamarády.

L: Co ti házená dala a co naopak vzala?

M: Házená mi určitě dala kamaradky, výborný kolektiv, házená mi taky dala i nějakou přípravu do života a zdravou soutěživost. Schopnost umět se vyrovnat s prohrami a vyrovnat se s tím, že jednou je člověk dole, jednou je nahoře. A co mi vzala? Tak nejvíc ten volný čas. Když jsem třeba byla ve vyšším věku, kdy jsem chtěla chodit ven tak jsem nemohla kvůli treninku, často jsem taky přišla o rodinné oslavy kvůli zápasu. No a taky mi vzala jedno zdravé koleno - byla jsem na operaci křížového vazů a od té doby cítím, že to koleno není tak zdravé a pevné jako bývalo.

L: Jak ses cítila v kolektivu? Co když se někomu nedařilo a „stahoval“ tým dolů? Byla rivalita v týmu?

M: V kolektivu jsem se ze začátku necítila moc dobře, protože jsem byla nová a naskočila jsem pozdě. Ty holky tam třeba byly už od šesti let a já jsem začala až kolem dvanácti. Holky už tam měly nějaké základy, zajetý kolektiv a já jsem byla nováček. Potom jsme se ale samozřejmě skamarádily a ony mě vzaly mezi sebe. Ze začátku jsem tedy byla já, kdo ten tým stahoval dolů. Byly tam holky, které se snažily podporovat a snažily se ty horší holky povzbuzovat. Ale taky tam samozřejmě byly hráčky, které si tu frustraci vylévaly na nás. Ale potom, co jsem se dostala i do základu tak jsem se snažila být právě tím typem hráčky, která ostání, kterým se nedaří, povzbuzuje. Rivalita v týmu byla spíš jedinečně mezi jedinci, kteří se prali o místo, ale obecně si myslím, že tam byla spíš přátelská nálada.

L: Kdo pro vás byl největším rivalem?

M: Co si tak vzpomínám, tak největším rivalem byla podle mě Olomouc.

L: Účastnila ses některé z mezinárodních soutěží?

M: Soutěže ne, jen vím, že jsme jezdily na mezinárodní turnaj do Prahy.

L: Jak bys zhodnotila dosažené úspěchy?

M: Nijak, žádné nemám.

L: Mívala jsi nějaké rituály před zápasem?

M: Neměla. Já nejsem nijak pověřčivá nebo něco takového, abych si myslela že musím mít před zápasem rituály, aby se mi dařilo.

L: A s týmem jste měly nějaký společný rituál před zápasem?

M: To jo. Takovou klasiku, týmové porady v šatně před zápasem, hudba, pokřiky na hřišti k motivaci.

L: Jaké máš vzpomínky na trenéra?

M: Někteří byli tvrdí, třeba v nízkém věku to bylo až příliš tvrdé ten přístup, kdy to děti vnímají spíš jako zábavu a rozptýlení. Tak v té době to trenéři to moc prožívali. V pubertě mi naopak někdy přišlo, že jsou moc měcí a holky si pak dovolovaly.

L: Jak dlouho ses házené věnovala a co tě přimělo s házenou skončit?

M: No, já jsem s házenou začala celkem pozdě, cca od 11 let a skončila jsem pak nějak v 17. Skončila jsem kvůli maturitě a následně kvůli vysoké škole.

L: Pokud plánuješ rodinu, povedeš své děti ke sportu a konkrétně k házené?

M: Rodinu plánuju. Děti určitě povedu ke sportu, nevím, jestli konkrétně k házené. Spíš bych chtěla, abych dětem dopřála to, co bylo dopřáno mě - aby si vyzkoušely velkou škálu sportů a pak si samy vybraly, co jim nejvíce sedne.

L: Zajímala ses někdy o historii házené?

M: O historii házené jsem se nijak zásadně nezajímala, občas když byl třeba starší trenér, tak zmínil nějaká původní starší pravidla, ale osobně jsem se o historii nezajímala.

L: Víš něco o historii klubu TJ Sokol Poruba?

M: Nevím

Příloha č. 8: Rozhovor s Lenkou

Věk: 25

Datum narození: 1997

Vzdělání: Vysokoškolské

Povolání: Student

L: Jaké je Tvé rodinné zázemí? Jaké zaměstnání mají Tví rodiče?

L: Rodiče jsou rozvedeni od mých dvou let. Taťka pracuje jako mistr výroby ve firmě, který se zabývá montáží ocelových konstrukcí a mamka pracuje jako obsluha v soláriu.

L: Věnují se rodiče nějakému sportu nebo se věnovali nějakému sportu v dětství?

L: Dnes už ne, ale za mlada se aktivně věnovali sportu. Taťka hrával v mládí fotbal a závodně házenou, mamka se závodně věnovala atletice.

L: Takže Tě rodiče ke sportu od mala? Pokud ano, jakým sportům ses věnovala před házenou?

L: Že by mě ke sportu úplně vedli se asi říct nedá, chodila jsem občas do sportovních kroužků ve škole. Jinému sportu než házené jsem se nikdy nevěnovala.

L: Jaké máš vzpomínky na dětství?

L: Dětství jsem neměla úplně šťastné, když jsem byla malá, tak se naši rozváděli a doma nebylo moc veselo. Naopak na dospívání a pubertu mám krásné vzpomínky.

L: A co na školu, na tu máš jaké vzpomínky?

L: Na školu mám krásné vzpomínky, já jsem měla školu strašně ráda, učení mě bavilo a vždycky mi to šlo. Ve škole jsem měla hodně kamarádů a vídala jsem se s nimi i mimo školu. S některými z nich se stýkám dodnes.

L: Jaké máš vzpomínky na školní tělocvik?

L: Tělocvik patřil mezi mé nejoblíbenější předměty ve škole a tím, že mi skoro všechno šlo, tak mě to hodně bavilo. A snad každý rok jsem školu reprezentovala na různých soutěžích mezi školami mezi sebou. Později, když už jsem hrála házenou tak jsem na školním tělocviku měla nejraději míčové hry.

L: Jak ses dozvěděla o házené? Proč zrovna házená a kdo Tě k tomu přivedl?

L: O házené jsem se dozvěděla od jedné spolužačky na základní škole. Jednou mě přivedla na trénink, ona krátce po tom skončila, ale já jsem u házené zůstala až do dospělosti.

L: Věnovala ses kromě házené současně i jinému sportu?

L: Kromě házené jsem se nikdy žádnému jinému sportu nevěnovala.

L: Kolik času jsi týdně/měsíčně házené věnovala?

L: V nižších kategoriích to byly 3 tréninky týdně a zápasy nebo turnaje o víkend, později 4-5 tréninků za týden a zase zápasy nebo turnaje o víkend.

L: Jak se Ti s takovým tréninkovým vytížením podařilo sladit studium s házenou?

L: Škola pro mě sice byla prioritou, ale házenou jsem milovala a nechtěla jsem se vzdát ani jednoho, takže to občas bývalo těžké. Hlavně na střední, chodila jsem na gympl a tam už to nebylo tak lehké skloubit jako na základce. Takže jsem se učila vždy večer po tréninku pozdě do noci, po cestě na trénink nebo na zápas.

L: Měla jsi nějaký volný čas? Jak jsi ho trávila?

L: Volného času moc nebylo. Buď jsem byla ve škole, nebo na tréninku. Na gymplu jsem si pak ještě k tomu našla víkendovou brigádu, takže volný čas jsem neměla skoro žádný. Když jsem si pak našla v pubertě kluka, který hrál taky házenou, tak jsme se stejně skoro vůbec nevidali.

L: Pokud bys to měla zhodnotit, tak co ti házená dala a co vzala?

L: Házená mi vzala volný čas. Kvůli tréninkům, zápasům a turnajům jsem přišla o hodně rodinných sešlostí nebo akcí ve škole. Ale teď zpětně bych to stejně neměnila. Házená pro mě byla v určitém období vším. Byla pro mě na prvním místě. Občas se také stávalo, že když jsem někdy nešla do školy, protože mi ráno nebylo dobře, tak jsem pak odpoledne na ten trénink stejně šla. A co mi házená dala? Dala mi spoustu krásných vzpomínek, přátelství, který trvají do dnes a taky disciplínu a schopnost spolupracovat v kolektivu.

L: Navážu na ten kolektiv, jak ses v něm cítila? A co když se někomu nedařilo a „stahoval“ tým dolů? Byla rivalita v týmu?

L: V kolektivu jsem se cítila dobře. Myslím si o sobě, že jsem velký extrovert a být mezi lidmi to je prostě moje, takže v kolektivu jsem se našla. Toho, že někdo stahuje tým dolů jsme si byly si myslím, vždycky vědomy, ale nepamatuju si, že bychom to nějak řešily. Spíš jsme se snažily holce, které to nešlo pomoci nebo poradit. Rivalita v týmu vždycky byla. Už v mladších kategoriích, kdy jsme si záviděly, že jedna hrála více minut než druhá, nebo dala více gólů. Ve starších kategoriích, kde už se hrálo na výsledky tak rivalita taky byla, díky tomu, že na jednom postu byly vždy 2 nebo 3 holky a každá chtěla hrát co nejlépe.

L: Kdo pro vás byl největším rivalem?

L: Když jsme byly mladší tak Karviná a později Olomouc.

L: Zúčastnily jste se některé z mezinárodních soutěží?

L: Ve starších a mladších začkách jsme hrávaly Československou ligu a pak jsme se účastnily každoročně mezinárodního turnaje Prague Cup.

L: Měly jste na soutěžích nějaké úspěchy? Pokud ano, jak je hodnotíš?

L: Úspěchů jsme nezaznamenaly nijak zvlášť hodně. Ale v mladších dorostenkách jsme skončily třetí v nejvyšší české lize a mě se podařilo dostat do výběru na Olympiádu dětí a mládeže.

L: Mívala jsi nějaké rituály před zápasem?

L: Já sama ne, ale mívaly jsme společně s holkama. V šatně jsme poslouchaly písničky, pletly si vlasy a pak před zápasem společná rozcvička pak pokřik.

L: Co trenéři, jak na ně vzpomínáš?

L: Za celou dobu jsme trenérů měly hodně, ale nejvíc a nejraději vzpomínám na trenéry z mladšího a staršího dorostu. Kvůli tomu, že v té době jsme měly s holkama super partu a taky kvůli tomu, že tihle dva trenéři nám dali hodně nejen, co se týče házené, ale i života obecně.

L: Jak dlouho ses házené věnovala a co tě přimělo s házenou skončit?

L: S házenou jsem začínala asi v 10 letech a skončila jsem ve 21 letech. Skončila jsem kvůli změně trenéra.

L: Pokud plánuješ rodinu, povedeš své děti ke sportu a konkrétně k házené?

L: Pokud budu mít rodinu a děti, tak je určitě povedu ke sportu a zvlášť kolektivnímu. Nevím, jestli určitě k házené, ale doufám, že sport bude velkou součástí jejich života.

L: Zajímala ses někdy o historii házené?

L: Nezajímala. Maximálně jsem vyhledávala něco pro přípravu referátů do školy.

L: Víš něco historii klubu TJ Sokol Poruba?

L: Nevím.